

INNKALLING TIL ORDINÆRT MØTE I SOLA KIRKELIGE FELLESRÅD

TID: **ONSDAG 22.MAI 2019 kl. 19.00**

STED: Menighetssenteret, Soltunveien 6, Sola sentrum

TIL:

Tananger MR	Olav Kylland (leder)
Tananger MR	Helga Frøyland
Ræge MR	Ole Eriksen
Ræge MR	Trine Tjelta
Sørnes MR	Petter Rønnevik (nestleder)
Sørnes MR	Torleif Oftedal
Sola MR	Harald Velde
Sola MR	Trygve Tjora
Sola kommune	Ole Andreas Gundersen (H)
Stavanger biskop	Morten Sandland (sokneprest i Sola)

Sakliste sendes også til orientering til:

Øvrige prester
Daglig ledere i menighetene

Vennligst gi beskjed til kirkevergekontoret snarest dersom du er forhindret fra å møte, slik at vi kan få kalt inn vararepresentant i tide.

E-post: post@solakirkene.no evt Servicetorget tlf 51755370

Eventuelt forfall bes også meldt umiddelbart direkte til respektiv vararepresentant.

Åpningsord:

SAKLISTE:

FR-sak 17/19 Godkjenning av innkalling og sakliste til møte 22.05.2019

FR-sak 18/19 Godkjenning av møtebok fra møte 27.03.19

FR-sak 19/19 Informasjon, skriv og meldinger

FR-sak 20/19 Endelig godkjenning av Årsregnskap 2018 for Sola kirkelige fellesråd

FR-sak 21/19 Forslag om etablering av festeavgifter for gravplassene i Sola

FR-sak 22/19 Budsjettprosess 2020 – innspill til Sola kommune

FR-sak 23/19 Overføring av areal ved Ræge kirke / gravlund

FR-sak 24/19 Regnskapsrapport januar – april 2019 for Sola kirkelige fellesråd

FR-sak 25/19 Eventuelt

FR-sak 17/19 Godkjenning av innkalling og sakliste til møte 22.05.2019

SAKSINFORMASJON

Innkalling og sakliste er utsendt på E-post 15.05.19 til fellesrådets medlemmer og varamedlemmer. Innkalling, sakliste og saksforelegg med vedlegg (så langt de foreligger) er 16.05.19 lagt ut på www.sola.kirken.no

Fellesrådets medlemmer og varamedlemmer har i E-post 15.05.19 fått følgende redegjørelse om store, uforutsette dataproblemer:

Saksforelegget med vedlegg til møtet er sterkt forsinket pga. store, uforutsette dataproblemer over 3 arbeidsdager denne uka i forbindelse med planlagt overgang forrige helg til ny dataleverandør.

Det av saksforelegget som er klart i morgen torsdag 16.mai blir lagt ut på fellesrådets nettsider: <https://sola.kirken.no/Kontakt/Artikler/Artikkeldetaljer/ArticleId/1039/M-248-ter-2019> Resten blir lagt ut mandag 20.mai.

Vi vurderer det sammen med fellesrådets leder som ugunstig å utsette møtet en uke. Fellesrådet må derfor påregne å måtte bruke noe ekstra tid på møtet til å sette seg godt inn i sakene.

Forslag til
VEDTAK:

Innkalling og sakliste til møte 22.05.2019 godkjennes.

FR-sak 18/19 Godkjenning av møtebok fra møte 27.03.19

SAKSDOKUMENT

Utkast til møtebok fra fellesrådets møte 27.03.19 følger vedlagt sammen med innkalling og saksforelegg. Referat / møtebok fra fellesrådets møter legges ut på www.sola.kirken.no etter at møteboken er formelt godkjent i neste møte.

Forslag til
VEDTAK:

Framlagt forslag til Møtebok fra fellesrådets møte 27.03.19 godkjennes.

FR-sak 19/19 Informasjon, skriv og meldinger

- a. Nye KA-rundskriv siden forrige møte:
1/19: Sentrale særavtaler er reforhandlet
KAs rundskriv er tilgjengelige på: <http://www.ka.no/nyheter/rundskriv>

- b. Status på tilsettingssaker og personalsituasjon
 - c. Status på div. vedlikeholdsarbeider kirkebygg
 - d. Tilbudsinvitasjon utsendt 21.02.2019: Rådgiver for ENØK analyse av Tananger kirke – jfr. vedtak i FR-sak 42/18 Revisjon av avtale fra 01.01.2014 mellom Tananger menighet / Tananger menighetsbarnehage og Sola kirkelige fellesråd om barnehagelokalitetene pkt. C.
 - e. Befaring 09.04.19 i Tananger kapell og Sola kirke: Kultursjef / eiendomssjef Sola kommune og kirkevergen
 - f. Inneklimautfordringer på Menighetssenteret, Soltunveien 6
 - g. Informasjon vedr. trosopplæringsbudsjett 2019 for Sola kirkelige fellesråd
 - h. Kirkerådet og KA: Ansetter felles personvernombud for hele kirken
- Se: <https://www.ka.no/sak/article/1506403>

Forslag til
VEDTAK:

Fellesrådet tar framlagte skriv og informasjon ellers til orientering.

FR-sak 20/19 Endelig godkjenning av Årsregnskap 2018 for Sola kirkelige fellesråd

SAKSDOKUMENTER

Revisjonsberetning fra Rogaland Revisjon IKS

SAKSFORELEGG

Sola kirkelige fellesråd behandlet årsregnskapet 2018 i møte 27.03.2018 under sak 12/2019 og gjorde følgende vedtak:

- a. Fremlagte foreløpig driftsregnskap med tilhørende balanse godkjennes under forutsetning av positiv revisjonsberetning.*

Revisjonsberetning fra Rogaland Revisjon IKS vil bli lagt fram i møtet.

Forslag til
VEDTAK:

På grunnlag av utstedt revisorberetning godkjenner fellesrådet endelig årsregnskapet for 2018.

FR-sak 21/19 Forslag om etablering av festeavgifter for gravplassene i Sola

SAKSDOKUMENTER

Gravferdsloven:

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1996-06-07-32>

Gravferdsforskriften:

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1996-06-07-32>

Vedtekter for gravplassene i Sola kommune:

https://sola.kirken.no/Portals/0/Dokumenter/Gravplassene/Vedtekter_gravplasser_Sola.pdf

<https://sola.kirken.no/Gravferd>

NOU – 2014:2: Lik og likskap. Om betaling for kremasjon, gravlegging og grav

<https://www.regjeringen.no/contentassets/9c7c0328863d4c15a53aa60e84a89e82/nn-no/pdfs/nou201420140002000dddpdfs.pdf>

§ 6 - Gravferdsloven - spørsmål om festeavgift Tolkingsuttalelse | Dato: 30.06.2010

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/-6---gravferdsloven---sporsmal-om-festa/id610656/>

Informasjon om feste av grav på KAs nettsider: <https://www.ka.no/sak/article/1150871>

Oversikt over festeavgiftsatser i kirkelige fellelsråd i Rogaland

Sola kommunes oversikt over gebyrer og avgifter for ulike tjenester og ytelser:

<https://www.sola.kommune.no/dokumenter/handlings-og-okonomiplan-2019-2022/radmannens-forslag-til-avgifter-gebyrer-og-egenbetalinger/>

SAKSFORELEGG

a. Innledning

Lov om gravplasser, kremasjon og gravferd (gravferdsloven) gir kirkelig fellelsråd ansvar som gravferdsmyndighet for alle som gravlegges, uavhengig av tros – og livssynstilhørighet. I loven, med tilhørende forskrifter, er det fastsatt at kirkelig fellelsråd er offentlig gravferdsmyndighet og ansvarlig for opparbeidelse, drift og utvikling av gravplassene i kommunen.

I Sola kommune er Sola kirkelige fellelsråd kommunens gravferdsmyndighet, og dette arbeidet utføres i nært samarbeid med Sola kommune og er regulert gjennom gjeldende tjenesteytingsavtale.

Gravferdsloven understreker at gravlegging skal skje med respekt for avdødes livssyn. Dette betyr at alle har krav på en likeverdig behandling uavhengig av om hvilket tros- eller livssynsammfunn de tilhører. De fleste av de offentlige gravplassene i Norge forvaltes av Den norske kirke v/kirkelig fellelsråd i den enkelte kommune. De tjenestene som kirkelig fellelsråd tilbyr alle innbyggere omfatter kistegravlegging, kremasjon og andre forhold ved selve gravplassen (gravregister, urnedsettelse, godkjenning av gravminner, gravstell, feste av graver mv).

Kirkelig ansvar for gravplassforvaltningen er gravferdslovens hovedmodell, men gravferdsloven åpner også for at fellelsrådet kan overdra dette ansvaret til kommunen. Det er kommunalt gravplassforvaltning i Bærum, Sandefjord, Modum, Vennesla og Gjesdal kommuner.

b. Om festeavgift

Sola kommune er den eneste kommunen i Rogaland sammen med Bokn kommune som ikke har innført ordning om festeavgift for graver på gravplassene i Sola. I henhold til gravferdslovens §§

14 og 21, kan Sola kirkelige fellesråd inngå avtale om feste av grav. Det følger av samme bestemmelsen at det for feste av grav kan kreves avgift (**markert med rød tekst**):

Gravferdslovens § 14.Feste av grav.

Kirkelig fellesråd kan inngå avtale om feste av grav etter nærmere regler og vilkår fastsatt i gravplassens vedtekter. **For feste av grav kan det kreves avgift.**

Festerett til grav kan bare innehas av en person.

Festetiden skal ikke være lengre enn 20 år. Et feste kan fornyes dersom graven er holdt i hevd og fornyelse ikke vil vanskeliggjøre en forsvarlig drift av gravplassen.

Kirkelig fellesråd skal utstede festebrev og anmerke dette i gravregisteret.

Gravferdslovenes § 21.Vedtekter og avgifter.

Kirkelig fellesråd fastsetter vedtektene for gravplasser. Vedtektene skal godkjennes av bispedømmerådet.

Avgifter for bruk av gravkapell, kremasjon og feste av grav fastsettes av kommunen etter forslag fra fellesrådet.

Gravferdslovens § 21 gir altså hjemmel for å ta avgifter for bruk av gravkapell, kremasjon og feste av grav. I tillegg kan det tas avgift for gravlegging av de som er bosatt utenfor kommunen. Det er altså ikke tillatt å ta i bruk andre typer avgifter enn de som er omtalt i gfl. §21. Loven regulerer det slik at avgiften skal fastsettes av kommunen etter forslag fra kirkelig fellesråd. Avgiftene kan ikke være høyere enn de faktiske utgiftene. Gravferdsloven slår fast prinsippet om rett til fri grav i hele fredningsperioden for de som har vært bosatt i kommunen.

Sola kirkelige fellesråd bør være opptatt av sin prispolitikk som skal gjelde på gravferdsområdet. Selv om avgiftsnivået fastsettes av Sola kommune er det fellesrådet som legger premissene for vedtatt avgiftsnivå. Det er på den ene siden mer akseptert med avgifter og egenandeler for offentlige og kommunale tjenester. Dette kan også omfatte gravferd. Festeavgifter vil være et bidrag for å gi økonomisk grunnlag for kvalitet og service på området.

Sola kommune har de 7 siste årene av NHO blitt kåret som landets beste kommune, og ble for 2018 vurdert å ha den 7.beste kommuneøkonomien i landet. Også Sola kommune er nødt til å ta seg betalt for ulike kommunale tjenester som delfinansiering av den offentlige tjenesteytingen til kommunens befolkning. Kirkevergen viser i den forbindelse til Rådmannens forslag til Sola kommunes gebyr – og avgiftssatser for 2019 i HØP 2019 – 2022: <https://www.sola.kommune.no/dokumenter/handlings-og-okonomiplan-2019-2022/radmennens-forslag-til-avgifter-gebyrer-og-egenbetalinger/>

c. Hvem kan feste graver?

Den personen som i henhold til gravferdslovens § 9(4) besørger gravferden, er den som har rett til å være ansvarlig for graven dersom det opprettes en ny grav eller avdøde var fester for den aktuelle graven. Det er i henhold til gravferdslovens § 9 (2) den som er avdødes nærmeste etterlatte over 18 år, som er den som har rett til å besørge gravferden og bli ansvarlig for graven.

Andre etterlatte har likevel mulighet til å skriftlig kreve at kommunen avgjør spørsmålet om hvem som skal ha ansvar for graven.

Det følger av forskriften til gravferdsloven § 16 (2), at det er den som er ansvarlig for graven som har anledning til å feste graven når frigravsperioden er over. Det er kun én person som kan stå som fester av en grav.

d. Når kan det tas festeavgift

I henhold til lovens § 6 har avdøde personer med folkeregisterregistrert bopel i kommunen på dødsfallstidspunktet rett til fri, tilvist grav på en kirkegård i kommunen. I Sola kan en velge mellom en av gravplassene i kommunen. Det betyr at man ikke kan ta festeavgift for graven i fredningstiden. Fredningstiden må i henhold til gravferdslovens § 8 være minimum 20 år. Den lokale gravferdsmyndigheten skal utvide denne dersom 20 år ikke er nok til å sikre tilstrekkelig nedbrytning av levningene. Etter fredningstiden har fellesrådet anledning til å ta festeavgift for graven, dersom den som er ansvarlig for graven ønsker å feste gravstedet videre. Lokale regler om feste av grav må fremgå av fellesrådets vedtekter. Kirkelig fellesråd skal utstede festebrev og anmerke dette i gravregisteret.

Når fellesrådet gir tillatelse til at avdød med fast bopel i en annen kommune gravlegges på deres gravplass, kan det kreves festeavgift fra graven tas i bruk. Se gravferdslovens § 6, siste setning. I henhold til forskrift til gravferdsloven § 17, kan man i forbindelse med dødsfall ta festeavgift for reservert grav ved siden av ny, fri grav. Det betyr at fester av et gravsted med to graver, kun betaler festeavgift for den reserverte graven i fredningstiden. Den første graven forblir fri grav i fredningsperioden. Fellesrådet kan fortsette å ta festeavgift for den reserverte graven når den tas i bruk.

Etter gjeldende regelverk er det slik at en grav det har blitt tatt festeavgift for, kan fellesrådet fortsette å ta avgift for med mindre annet er bestemt gjennom lokalt regelverk. Eksempelvis er det mulig å legge inn 20 års avgiftsfrihet i forbindelse med gravlegging i reservert, festet grav.

e. Festekontraktens lengde

Det kan ikke avtales festeavgift for lengre enn 20 år, men ved festetidens utløp kan festet fornyes. Avgjørende for at festet kan fornyes er at fester har holdt graven i hevd, og at en fornyelse ikke vil vanskeliggjøre en forsvarlig drift av kirkegården. Dette er opp til fellesrådet å vurdere ved spørsmål om fornyelser av festeavtaler.

Når festetiden er ute opphører festeavgiften. Fester skal gis anledning til å fjerne gravminne mv. Det som ikke er fjernet innen seks måneder etter festetidens utløp tilfaller kirkegården. Fellesrådet må derfor varsle fester i god tid før festetiden er ute, slik at fester får anledning til å vurdere gravminnet skal fjernes.

f. Hvorfor foreslår kirkevergen overfor Sola kirkelige fellesråd å innføre festeavgift for gravene på kirkegårdene i Sola?

1. På bakgrunn av at det i Sola kommune aldri har blitt innført ordning med festeavgift for graver på gravplassene i kommunen er det et betydelig forbruk av nye gravarealer i for-

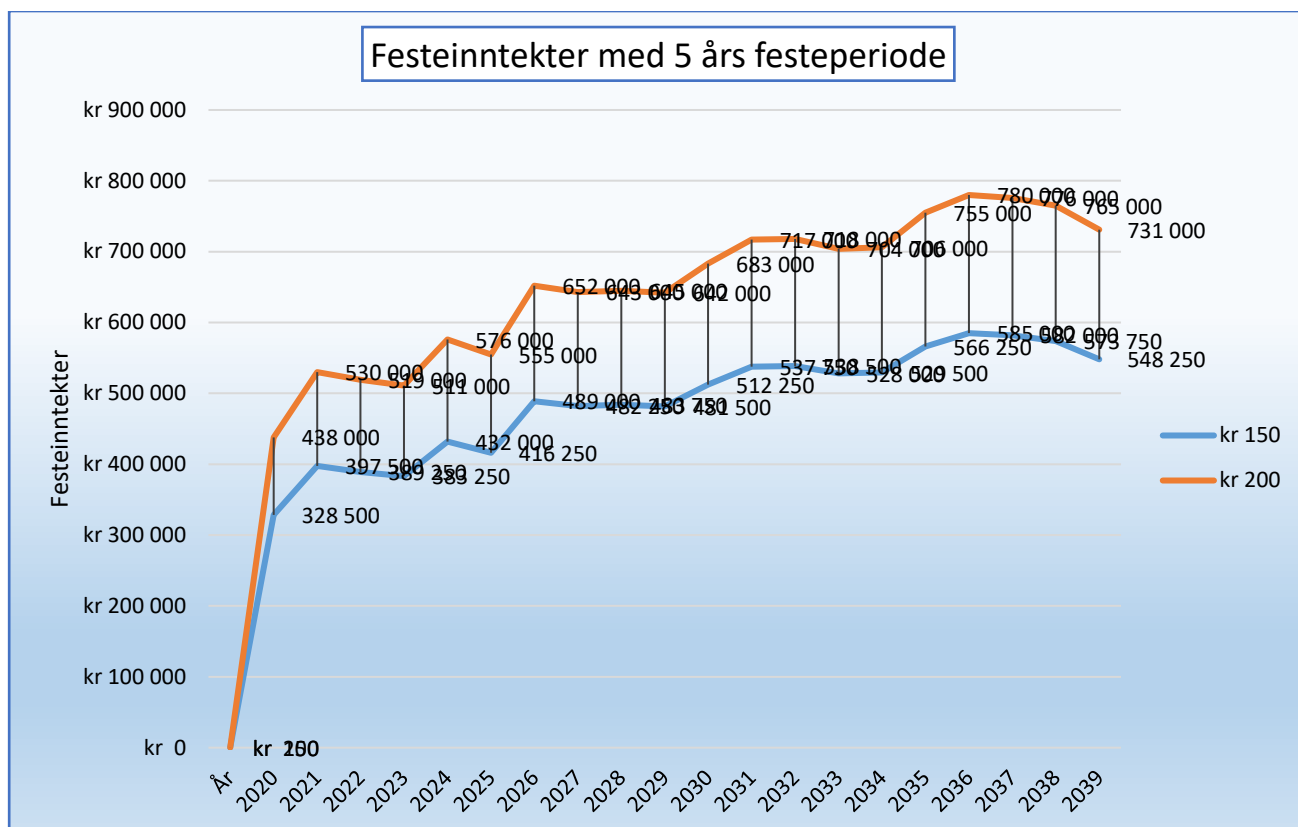

hold til andre kommuner / gravplassforvaltninger. Det er kommunens ansvar og økonomiske forpliktelse å omregulere, erverve og opparbeide gravarealer i kommunen. Dette er derfor kirkevergens hovedbegrunnelse overfor kirkelig fellesråd om å innføre festeavgift for kirkegårdene. Det er i Sola kommune fremdeles ledige gravarealer som oppfyller gravferdslovens krav (ledige gravarealer til minst 3 % av kommunens befolkning) med god margin. Med tanke på kommunens store befolkningsvekst (eksempelvis ca. 19 000 i 2007 til 26 000 i 2018) vil det i sin tid kreve utvidelse av nåværende gravplassarealer. Redusert gjennomsnittlig festetid øker derfor antall ledige graver og behov for nye kirkegårdsareal utsettes.

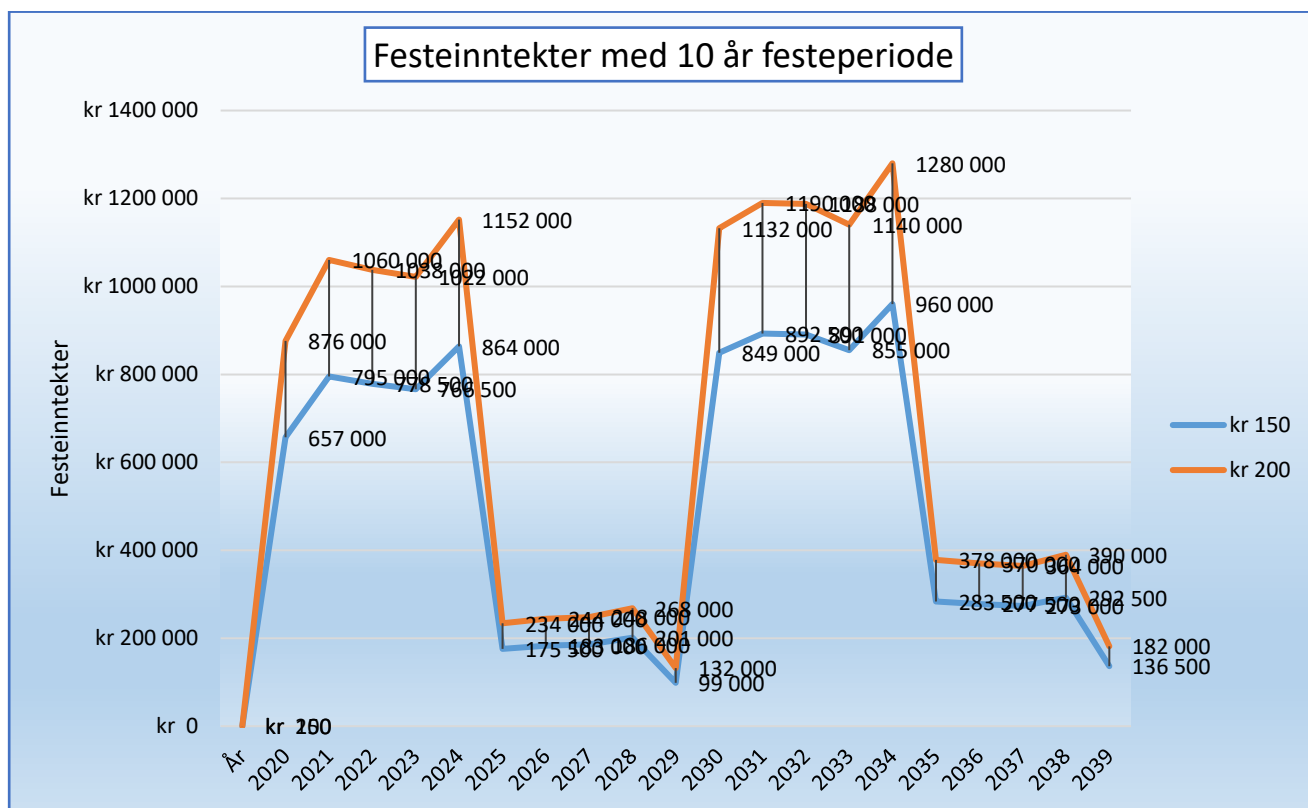
2. Innføring av festeavgift vil føre til større bevissthet omkring forvaltning og stell av eksisterende graver
3. All erfaring viser at innføring av festeavgifter vil over tid øke sletting av gamle graver (80 – 100 år gamle), og gjenbruk av disse. Dette vil frigjøre muligheten til gjenbruk av gamle gravarealer og vil over tid spare Sola kommune for betydelige kostnader til erhverv av nye gravarealer.
4. Innføring av festeavgift for graver på Tananger, Sola og Ræge kirkegårder vil være et viktig bidrag til å gi fortsatt økonomisk grunnlag for høy kvalitet og god service på området. Administrasjonen av kirkegårdene i Sola skal alltid ha høyest prioritet i kirkevergekontorets daglige gjøremål (gravbestilling / seremonibestilling / kontakt med gravfestere / gravstell / registrering av nye festere og overføring av festeavtaler osv. mv.) Gravplassforvaltningen representerer om lag 1 årsverk, fordelt på 3-4 stillinger i kirkevergeadministrasjonen.
5. Festeavgifter vil bli brukt til nødvendige oppgraderinger av og framskyndelse av nødvendige minnelundprosjekter på Tananger, Sola og Ræge kirkegårder, i nært samarbeid med Sola kommune.
6. Sola kirkelige fellesråd fikk i 2018 et kutt på kr. 400 000 i rammetilskuddet fra egen kommune, og i 2019 kr. 182 000. Denne ressursreduksjonen går også ut over gravplassforvaltningen, og i 2018 reduserte fellesrådet derfor gravplassadministrasjonen med 30 % stillingsressurs i forhold til tidligere år.

g. Oversikt over mulige festeavgiftinntekter

Kirkevergen har fått Kåre Myraunet i Myraunet Consulting, Trondheim (<http://myraunet.com/>) til å beregne forventet festeavgiftinntekt i Sola fra 01.01.2020 ut fra de 2 alternative festeavgiftstørrelser (rød og blå kurve) og henholdsvis 5 og 10 års festeperiode:

(Modell 1)

(Modell 2)

h. Festeavgiftens størrelse

Festeavgiftens størrelse fastsettes av Sola kommune etter forslag fra Sola kirkelige fellesråd.

Kirkevergen foreslår «Modell 1» for Sola kirkelige fellesråd som vil gi jevne, årlige festeavgiftinntekt:

- Festeavgift 150 kr. / år – 5 års festeperiode: ca. kr. 328 000 stigende til kr. 548 000
- Festeavgift 200 kr. / år – 5 års festeperiode: ca. kr. 438 000 stigende til kr. 731 000

Kirkevergen viser til vedlagt oversikt over festeavgifter for alle kommunene i Rogaland / Stavanger bispedømme (2018 – satser), samt noen eksempler fra andre kommuner / fellesråd i landet. For Sola sin del anbefaler kirkevergen at fellesrådet vurderer 2 alternative satser:

i. Konklusjon

Kirkevergen foreslår overfor fellesrådet at ordningen fastsettes på følgende måte, også på bakgrunn av råd og erfaring fra andre gravplassforvaltninger:

- Festeavgiftsats på kr. 200 / år fra og med 2020, i tråd med festeavgiftsats i regionen og tilsvarende kommunestørrelse
- Festeperiode / faktureringsperiode hvert 5. år

Med 5 års frekvens vil gravplassadministrasjonen opprettholde jevnlig kontakt med kontaktpersoner / festere, og gravfesterne vil ved innføring av og videre innkreving av festeavgift bli fakturert for 5 år om gangen, og ikke 10 år, som for mange vil oppleves som et stort beløp pr. grav.

Forslag til

VEDTAK:

- Sola kirkelige fellesråd vedtar at det innføres festeavgift for graver på gravplassene i Sola kommune fom. 01.01.2020 i henhold til gjeldende bestemmelser for gravplasser.*
- Sola kommune anmodes om å fastsette festeavgiftenes størrelse ifm. budsjett 2020 – behandlingen. Festeavgiften foreslås prisjustert årlig med konsumprisindeksen, første gang med virkning fra 01.01.2021.*
- Sola kirkelige fellesråd foreslår overfor Sola kommune at festeavgiftsats gjeldende fra 2020 fastsettes til kr. 200/år pr. grav.*

FR-sak 22/19 Budsjettprosess 2020 – innspill til Sola kommune

SAKSDOKUMENTER

Forskrift om økonomiforvaltningen for kirkelige fellesråd og menighetsråd i Den norske kirke (Se: <http://lovdata.no/for/sf/fa/ta-20030925-1215-004.html#4-1>)

Budsjettskriv for 2019 fra Sola kirkelige fellesråd til rådmann, Sola kommune, 12.06.2018

BUDSJETTRUNDSKRIV 09.04.2018 BUDSJETTRUNDSKRIV VEDRØRENDE ÅRSBUDSJETT 2020 OG HANDLINGS- OG ØKONOMIPLAN 2020-2023 fra rådmann og økonomisjef Sola kommune

HANDLINGS- OG ØKONOMIPLAN 2020-2023, FRAMDRIFTSPLAN – Sola kommune
Skriv fra kirkevergen 21.03.2018 til menighetsrådene vedr *Budsjettprosessen 2020 for Sola kirkelige fellelsråd*
Budsjettinnspill 2020 fra Ræge, Sola, Sørnes og Tananger MR

SAKSFORELEGG

A. Innledning

Fellelsrådet sender årlig inn budsjettforslag til Sola kommune for kommende budsjettår, i tråd med kommunens årlige budsjettprosess. Forslaget inneholder en redegjørelse over relevante utgifter for å gjennomføre de aktiviteter som er omtalt i kirkelovens § 15 første og tredje ledd. Forslaget synliggjør Den norske kirkes prioriterte behov for midler til kirkelige tilbud og aktiviteter i Sola-menighetene. Formålet med fellelsrådets stillinger er å sikre gode og forutsigbare menighetstilbud og tjenester i de lokale menighetene, der menighetsrådenes strategi og utøvende virksomhet skal gjennomføres, med store bidrag av frivillig innsats og dugnad. Sola kirkelige fellelsråd er avhengig av et stabilt nivå på kommunens rammetilskudd for å kunne opprettholde kontinuitet og forutsigbarhet for Den norske kirkes virksomhet i Sola kommune, og vil være svært sårbare overfor ytterligere reduksjoner i tilskuddet.

B. Rammetilskudd 2019 fra Sola kommune

Kommunens økonomiavdeling tok i 2014 i bruk ny modell for beregning av rammetilskuddet til Sola kirkelige fellelsråd. Budsjettskriv mottatt 18.12.2018 fra Sola kommune gav fellelsrådet den endelige tilskuddsrammen. Samlet budsjettert tilskudd til Sola kirkelige fellelsråd i 2019 fra Sola kommune er kr. 13 148 000 og ble fastsatt under Sola kommunestyres budsjettbehandling 13.12.2018.

Tilskudd 2019 er som følger:

Tekst	Beløp
Videreføring av tilskudd til Sola kirkelige fellelsråd 2018	13.453.000
Faktisk helårseffekt av lønnsoppgjør 2018 inn i 2019	153.000
Reduksjon av budsjetttramme i forbindelse med politisk behandling	-188.000
Økte kostnader til ny IKT-driftsavtale med elektronisk arkiv	200.000
Sum tilskudd 2019 før fradrag mva-kompensasjon	13.618.000
Mva-kompensasjon Sola kirkelige fellelsråd	-470.000
Sum tilskudd til utbetaling i 2019 til Sola kirkelige fellelsråd	13.148.000

Sola kirkelige fellelsråd vil i tillegg få kompensert reelle utgifter til lønnsoppgjør 2019, samt utgifter til reguleringspremie og AFP i 2019. Dette vil bli dekket av avsatt reserve på kr 1.180.000.

I samlebevilgning formål kirke har kommunestyret i tillegg avsatt følgende investeringsmidler for 2018, relatert til kirkebygg og gravlundforvaltning:

Samlebevilgning formål kirke kr. 1.200.000 inkl. mva.
Ny kirke Sola sentrum kr 42.075.000 inkl. mva.

Disse prosjektmidlene forvaltes i tett samarbeid med Sola kommunes prosjektledelse.

Rammetilskuddet fra kommunen har som vanlig innarbeidet årlig kompensasjon for lønns – og pensjonsmerutgifter. Denne lønns- og pensjonsreserven er for 2019 estimert til kr 1.180.000. Ordningen med kompensasjon for tariffhjemlede lønnsjusteringer har i mange år vært en fast avtale mellom Sola kommune og fellesrådet.

Det er heller ikke i Sola kommunes rammetilskudd for 2019 innarbeidet kompensasjon for generell prisstigning for driftsbudsjettet. Dette er en del av kommunens pågående innsparingstiltak. Tilskuddet for 2019 har fått et generelt kutt på kr 188.000 i forhold til 2018.

C. Andre inntekter

Sola kirkelige fellesråds budsjett vil for 2019 ha følgende andre inntekstposter:

1. Tilskudd på kr. 620 000 fra Den norske kirke (via Stavanger BDR) til diakoni og undervisning.
2. Refusjon på kr. 126 000 fra Tananger menighet, som betaling for fellestjenester i Tananger kirke knyttet til menighetens barnehage/SFO, jfr. FR-sak 42/2018.

Det er heller ikke i 2019 innført ordning med festeavgifter (graver) i Sola kommune. Ihht. gravferdslovens § 21 Vedtekter og avgifter er det den lokale kommune som kan fastsette bl.a. festeavgifter på graver etter forslag fra kirkelig fellesråd. Sola kommune er en av svært få kommuner i Rogaland som ikke har etablert festeavgift på gravplassene. Det er imidlertid en viss dialog mellom kirkevergen og Sola kommune om saken.

Disse rammene vil være utgangspunkt for fellesrådets forberedelse til budsjett 2020-arbeidet.

D. Sola kommunes framdriftsplan for budsjettprosessen 2020 – fellesrådets ansvar

Sola kirkelige fellesråd har innsendingsfrist mandag 3. juni for sitt budsjettsskriv vedr. budsjett 2020. Formannskapetets behandling av Handlings – og økonomiplanen 2020 – 2023 (HØP) er 19. november, og kommunestyret gjør endelig budsjettvedtak under behandlingen torsdag 12. desember 2019.

Sola kirkelige fellesråd behandler sine prioriterte saker og rammeforslag til tilskudd 2020 fra Sola kommune i sitt møte 22.05.19 og utformer sitt formelle budsjettsskriv til kommunen ut fra fellesrådets vedtatte prioriteringer.

E. Fellesrådets innspill til Sola kommunes HØP 2019 – 2022 hadde følgende prioriteringer (tekstdel ikke tatt med):

Tiltak	2019	2020	2021	2022
Drift				
Økning av vedlikeholdsreserve kirkebygg	300 000	300 000	300 000	300 000
100 % stilling som ungdomsarbeider/ungdomsdiakon	650 000	650 000	650 000	650 000

Økte kostnader ved ny IKT-driftsavtale med
elektronisk arkiv

	200 000	200 000	200 000	200 000
Sum tiltak drift	1 150 000	1 150 000	1 150 000	1 150 000

Investeringer

Utskifting av vinduer i kafélokalene, Tananger
kirke

150 000

Fortsatt fornyelse av kirkerom, Sørnes kirke

500 000 500 000

Reparasjon/impregnering av murvegger, Sola
kirke

700 000

Reparasjons- og rehabiliteringsarbeider,
Tananger kapell

3 500 000

Sum tiltak investeringer

650 000 500 000

0 4 200 000

F. Menighetenes innspill til fellesrådets budsjettdrøftinger

Menighetsrådene ble i skriv 21.03.2019 anmodet om å komme med sine innspill til fellesrådets budsjettprosess for 2020 innen fredag 3. mai. Alle rådene har levert sine forslag, og det vises til respektive innspill.

Oversikt over innspillene fra menighetene:

Ræge menighet:

- Høytalere til kirketorg for overføring fra kirkerom kr. 50.000
- Ny heis kr. 400.000
- Inventar, fremtidig Byggetrinn 2 kr. 100.000

Sola menighet:

- Kontordelen i ny kirke kr. 322.000

Sørnes menighet:

- Reparasjon og impregnering av tak/yttervegg ?
- Ungdomsarbeider 50% kr. 300 000
- Fortsatt oppussing av kirkerommet kr. 1 000 000
- Varmekabler i bakken fra kirkedør til parkering kr. 70 000

Tananger menighet:

- Lameller kirketorg/kirkestue kr. 75 000
- Øke kantorstilling fra 50% til 100% kr. 350 000
- Felles ungdomsdiakon i Sola, 100% kr. 650 000
- Utskifting av vinduer i kafélokalene kr. 170 000

Det er i fellesrådets forhold til og samarbeid med Sola kommune viktig å årlig vurdere og ta med seg tidligere års innspill og behov for midler, i tillegg til de løpende driftsmidlene virksomheten er avhengig av for å opprettholde nåværende drifts – og aktivitetsnivå i menighetene.

Kirkevergen anbefaler overfor fellestrådet at det tar utgangspunkt i dette samt i menighetsrådenes innspill når det skal drøfte hvilke behov og tiltak som bør prioriteres overfor Sola kommune. Fellestrådet har gjennom flere år signalisert behovet for friske midler fra Sola kommune til nyoppretting av stilling(er), og det vil være viktig at behovet er redegjort for på en grundig måte.

G. Kirkevergens innspill til fellestrådets budsjettendrøftinger

Det er fellestrådets ansvar å holde kommunens ledelse, administrasjon og politikere godt orientert om hva som er Sola kirkelige fellestråds ønskede prioriteringer og behov i årene framover. Grunnlaget for dette ligger i kirkelovens §15:

§ 15. Kommunens økonomiske ansvar.

Kommunen utreder følgende utgifter etter budsjettforslag fra kirkelig fellestråd:

- a) utgifter til bygging, drift og vedlikehold av kirker,*
- b) utgifter til anlegg og drift av gravplasser,*
- c) utgifter til stillinger for kirketjener, klokker og organist/kantor ved hver kirke, og til daglig leder av kirkelig fellestråd,*
- d) driftsutgifter for fellestråd og menighetsråd, herunder utgifter til administrasjon og kontorhold,*
- e) utgifter til lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring,*
- f) utgifter til kontorhold for prester.*

Fellestrådets budsjettforslag skal også omfatte utgifter til kirkelig undervisning, diakoni, kirkemusikk og andre kirkelige tiltak i soknene.

.....

Fellestrådets offisielle innspill gjennom det årlige budsjettskrivet blir en del av rådmannens totale forslag til handlings – og økonomiplan (HØP) for kommende år. På denne måten gis kommunens administrasjon og politikere et godt grunnlag for å vurdere størrelsen på tilskuddsrammen til kirkelig fellestråd kommende år samt å vurdere behovet for ekstra tilskudd.

Fellestrådet og menighetsrådene skal på sin side også være kjent med kommunens økonomiske situasjon og forventninger til service og effektivisering samt Kirkerådets tilskudd via Stavanger bispedømmeråd (undervisning, diakoni og trosopplæring) og nødvendige egne prioriteringer som alltid vil viktige faktorer.

Kirkevergen anbefaler at fellestrådet prioriterer oppfølging av tidligere års innspill til Sola kommune også for budsjettåret 2019 og videre. Det vil være viktige signal å fastholde prioriterte behov. Det ligger alltid på kirkevergeadministrasjonen å minne fellestrådets medlemmer om behovet for tilstrekkelig vedlikeholdsmidler fordi vedlikehold av kirkebygg er ett av fellestrådets viktige ansvarsområder.

1. Økende behov for vedlikeholdsmidler av kirkene i Sola

En betydelig del av Sola kirkelige fellestråds driftsbudsjett består i forvaltningen av totalt 5 kirkebygg. Det er utfordrende budsjettmessig å alltid forsøke å prioritere disse kostnadene innenfor nøkterne økonomiske rammer. Soknekirkene i Sola er relativt nye: Tananger kirke 2002, Ræge kirke 2009, Sørnes kirke 1977 - rehabilitert og påbygget i 2012.

Vi erfarer fra år til år at nyere og moderne kirkebygg med avanserte tekniske installasjoner må ha jevnlig service, vedlikehold og oppgradering. Dette medfører økende varige driftskostnader på kirkebyggene, også fordi vi som byggforvaltere er prisgitt gjeldende priser i dette markedet. Behovene til faglig kompetanse er klart større enn før, og det er verdifullt at fellesrådet siden 2016 har hatt tilsatt felles, ambulerende vaktmesterfunksjon som både forestår løpende forvaltning av kirkebyggene samt utfører enklere vedlikehold.

Fellesrådet har i perioden 2010 – 2018 prioritert bruk av fondsmidler og regnskapsmessig overskudd for å klare å vedlikeholde kirkebyggene på en forsvarlig måte og unngår antakelig store framtidige uventede vedlikeholdskostnader. Fellesrådet bør årlig budsjettere med minst 600 000 kr. i vedlikeholdsbudsjett for kirkene. Kirkevergen anbefaler at fellesrådet derfor anmoder Sola kommune om et økt årlig tilskudd på kr. 300 000 (jfr. budsjettsskrivene 2015, 2016, 2017 og 2018 til Sola kommune) til vedlikehold og oppgradering av kirkebyggene.

2. Konkrete vedlikeholdsbehov kirkebygg

A. Kostnadsestimat for resterende ytre murarbeider Sørnes kirke

Kirkevergen er godt kjent med at det fremdeles gjenstår noe arbeider på mursteinveggene på Sørnes kirke. Det gjelder først og fremst vestveggen ut mot parkeringsplassen som er det gjenstående viktige vedlikeholdsarbeidet. Her er det ikke gjort noe vedlikehold siden byggeår (1977) Kirkevergen foreslår at disse tiltakene utsettes til 2019, i håp om at lekkasjeproblemene ellers er avklart (jfr. pkt. A), slik at alt arbeid som gjenstår kan tas på en gang.. Fellesrådets hadde pr. 31.12.2018 kr. 334 000 igjen av øremerket tilskudd fra Sola kommune 2014/2015 som skal brukes til ulike tetningsarbeider. Det er imidlertid viktig å få fagmessig avklart hvor og på hvilken måte dette skal gjøres.

B. Behov for utskifting av vinduer i kafeen mellom Tananger menighetsbarnehage og Tananger kirke

En god del av disse vinduene er punktert og vinduskarmer har råteskader. Det er nå behov for at dette vedlikeholdsbehovet løftes fram og settes på prioritert plass.

Estimert kostnad (2019-pris):

kr. 170 000

C. Tilstandsrapport for nåværende Sola kirke (mur – og steinkirke)

Nåværende Sola kirke skal i mange år framover brukes som seremonibyg, dvs. omgjøres til kapell til bruk for alle typer begravelsesseremonier, vielser, kulturarrangementer osv. Det er derfor viktig å vedlikeholde bygget godt for mangeårig framtidig bruk.

Kirkevergen har høsten 2015 og våren 2017 drøftet kirkebyggets tilstand med tanke på murer og fuger. Rådgivningsfirmaet Boye & Waage sammen med murmesterfirmaet Garpestad og Gaausland AS har avgitt råd om nødvendige tiltak). Noe av bakgrunnen for dette arbeidet er bl.a. lekkasjer i taket i våpenhuset, sprukne ytre fuger, diverse saltutslag på innerveggene i Sola kirke mv.

Følgende tiltak anbefales:

Veggene utvendig på kirken må høytrykkspyles med varmt vann og høytrykk for å rengjøre overflatene og få løsnet dårlige fuger.

Fugene må meisles opp der hvor de er dårlige, og erstattes med fuger som ikke har så sterk mørtel som mangen av de gamle reparaasjonene er utført med. Dette er for å forebygge riss og sprekker i fugene på grunn av for sterk mørtel.

Det anbefales også å imregnere overflatene til slutt med Surfapro eller lignende, for å hindre vanngjennomtrenging i fugene.

Priskalkyle på: Stelling, Spylling, meisling og refuging, sammt imregnering av veggene.

Kr. 680 000,- eks.m.v.a.

Estimert kostnad pris (tiltak foreslås utført 2021/2022:

kr. 700 000

D. Tananger kapell

Som hastetiltak våren 2015 ble det montert skiferfangere på begge sider av hovedtaket fordi det hadde sklidd ned takskifer i bakken med stor fart. Dette utgjorde en høy risiko for forbipasserende, og som ansvarlig byggforvalter måtte det igangsettes umiddelbare tiltak. Sola-firmaet *Tredjemann AS* (byggkonsulent Knut Georg Nilsen) leverte på bestilling fra kirkevergen høsten 2015 en tilstandsrapport for Tananger kapell. Estimert 2015 - kostnad for nødvendige reparasjons – og rehabiliteringsarbeid ble da beregnet til **kr. 3,0 mill.kr.**

Det ble videre i 2018 utarbeidet en ny tilstandsanalyse av kapellbygget av OPAK AS i regi av KA, som vil gi oppdaterte kostnadsoverslag for nødvendige og ønskede reparasjonsarbeider mv. Samlet er kostnadene forbundet med nødvendige og vedlikeholds-/oppgraderingstiltak de neste 10 årene vurdert til ca. **kr 8 200 000 inkl. mva.**

På bakgrunn av disse vurderingene har Sola kirkelige fellesråd igangsatt en prosess overfor Tananger menighet og Sola kommune for å utrede muligheten til å avvikle og rive Tananger kapell. Siden den nye kirken i Tananger ble vigslet og tatt i bruk i 2002 har den gamle trekirken fra 1879 knapt hatt noen kirkelige funksjoner. Det har kun vært årlig noen få vielser og i sjeldne tilfeller begravelser. Kirkevergen har de siste 8-9 årene leid ut kapellbygget til en lokal eritreisk ortodoks menighet på søndagene. Inntektene for denne utleien dekker en del av strømkostnadene. Det er tidligere gjort noen forsøk av kirkevergen på å stille kapellbygget til lokal disposisjon for kulturarrangementer, uten at det har blitt aktuelt. Denne type bruk begrenses også av at kapellet ligger tradisjonelt plassert på den gamle delen av Tananger kirkegård.

Erfaringsmessig fører de aller fleste rehabiliteringsprosjekter på kirkebygg og andre offentlige bygg til betydelige merkostnader som ofte er svært vanskelige å forutse og beregne før rehabiliteringsarbeidene starter opp.

Tananger kapell er et såkalt listeført kirkebygg hos Riksantikvaren. Det er ikke mulig å på egenhånd fatte vedtak om rivning. Kirkevergen har i 2016 og 2017 hatt flere møter med KAs

ekspert på gamle kirkebygg, og har også orientert Tananger MR om saken. Rådet bekreftet for sin del under MR SAK 18/18 Framtidig forvaltning av Tananger kapell at kapellet ikke har hatt noen kirkelig funksjon for menigheten siden 2002, da den fikk nytt kirkebygg, og har anmodet fellesrådet om å utrede muligheter for alternativt bruk.

Ved et eventuelt rivningsvedtak og - godkjenning er det selvsagt en forutsetning at altertavlen og alle andre verneverdige gjenstander i kapellet bevares og gis en verdig framtidig forvaltning.

Kirkevergen foreslår at en eventuell framtidig kostnad til reparasjon av taket planlegges til 2021 – 2022, men ser ikke bort fra at akutte lekkasjer i tak kan tvinge byggforvalter Sola kirkelige fellesråd å måtte ta slike arbeider før.

Sola kirkelige fellesråd behandler for øvrig 30.05.18 i egen sak plan for avklaring av framtidig forvaltning av Tananger kapell.

<i>Estimert kostnad 2021:</i>	<i>kr. 4 000 000</i>
<i>Estimert kostnad 2022:</i>	<i>kr. 4 200 000</i>
<i>Estimerte uforutsette kostnader:</i>	<i>kr.</i>

Kirkevergen har for øvrig hatt kontakt med Sola kommune både høsten 2018 og vinteren / vår 2019 med tanke på en om mulig felles avklaring på Tananger kapells framtid.

3. Opparbeidelse av minnelunder på Tananger og Sola kirkegårder

Kirkevergen og Sola kommune har både i 2018 og 2019 arbeidet med planer for minnelunder på begge gravplassene, og Sola kirkelige fellesråd er glade for at Sola kommune både viser mye vilje til å få realisert dette, samt at kommunestyret har satt av midler til dette. Både kommunen og kirkevergekontoret har gjennom en del år mottatt et økende antall henvendelser fra publikum om minnelund for urner. fra publikum i Sola med spørsmål om det er mulig å benytte seg av urnegravlegging i minnelund, både såkalt navnet minnelund og anonym gravlegging. Dette er for lengst etablert på gravplasser både i Stavanger og Sandnes, og det er høyst forståelig at det etterspørres også i Sola.

I forbindelse med det pågående reguleringsplanarbeidet for Sola kirkegård har kirkevergen pekt på og fått tilslutning til forslaget om å opparbeide arealet rett sør for kirkebygget og like øst for menighetsalen. Dette området ble brukt til gravlegging av okkupasjonsmakten under 2.verdenskrig (1940 – 45), men ble ryddet mot slutten av krigen. Området er på om lag 400 m² og vurderes som godt tjenlig til minnelund for urnegravlegging.

Sola kirkelige fellesråd anmoder Sola kommune at det for 2020 settes av tilstrekkelig midler til å fullføre opparbeidelse og ferdigstillelse av minnelunder på Tananger og Sola kirkegårder, i tillegg til allerede bevilgede midler. Tilgjengelige arealer helt øst på Sola kirkegård må også klargjøres for urnegravlegging og minnelund, men klargjøringen av dette området vil antakelig ta noe lengre tid, bl.a. fordi det antakelig må foretas arkeologiske utgravninger, og om det faktisk er mulig at arealet kan frigjøres til dette formålet.

En minnelund bør etableres som et godt sted å komme til for sørgende og pårørende. Det må etableres et felles sted / monument / innretning der alle som har urnegrav kan få montert en

navneplate, og det må være et felles sted det er lagt til rette for å legge ned blomster og tenne lys.

I tråd med etablert praksis mellom Sola kommune og Sola kirkelige fellesråd bevilges denne type midler over kommunens eget budsjett under Samlebevilgning formål kirke, men forvaltningen av midlene og prosjekteringsarbeidet skjer i samarbeid med kirkevergen, på vegne av kirkelig fellesråd som gravplassforvaltning.

Estimert anleggskostnad:

Beregnes av Sola kommune

4. Endret bruk av nåværende Sola kirke

Det er byggestart for ny kirke i Sola sentrum våren 2019, og kirkevergen finner det relevant å legge fram sak om framtidig bruk og forvaltning av nåværende Sola kirke til behandling i Sola kirkelige fellesråd i god tid før nytt kirkebygg skal tas i bruk høsten 2020. Behandlingen av denne saken må gjennomtenke mulig avvigsling av det nåværende kirkebygget fra soknekirke. Det vil bety at bruksstatus kan bli som tilsvarende Eiganes og Tjensvoll kapeller i Stavanger, der alle typer tros – og livssynsamfunn kan avholde sine gravferdsesseremonier. Sola menighet som eier og bruker nåværende Sola kirke flytter til nytt kirkebygg i 2020 og kommer ikke til å bruke nåværende Sola kirke til sitt menighetsarbeid lenger.

Kirkevergen bemerker på vegne av Sola kirkelige fellesråd at behovet for vedlikeholds – og driftsutgifter for nåværende Sola kirke vil i årene som kommer være omtrent på linje med foregående år (i 2018 ca. 260 000 kr.), fordi det årlig fortsatt vil være en del vielser og 60 – 80 begravelsesseremonier i kirken, i tillegg til begravelsesseremonibruk av andre tros – og livssynssamfunn.

5. Driftskostnader ny kirke i Sola sentrum fra og med 2021

Det nye kirkebygget skal settes i ordinær drift fra og med ca. 4 kvartal 2020. Ordinære driftsutgifter fra og med 2021 er noe utfordrende å stipulere før byggestart. I lys av at Ræge kirke i 2018 hadde om lag kr. 400 000 og Tananger kirke om lag kr. 700 000 kr. I driftsutgifter, foreslår kirkevergen at driftsbudsjett for ny kirke i Sola sentrum stipuleres til kr. 400 000 årlig for de første driftsårene. Det forventes ubetydelige vedlikeholdskostnader de første driftsårene.

Estimert anleggskostnad:

kr. 400.000

E. Avsluttende kommentarer

Om lag 69 % av fellesrådets totale budsjettmidler er årlig bundet til personalrelaterte utgifter. Fellesrådet har lønnsansvar for 4 menighetsstaber samt stab på kirkevergekontoret og er svært opptatt av å opprettholde nåværende stillingshjemler. Det er viktig for fellesrådet å opprettholde nåværende stillinger samtidig som rådets prioriteringer alltid må ha fokus på god og moderne ressursforvaltning.

Det ble vinteren 2019 som i 2018 gjennomført et orienterings – og drøftingsmøte mellom kirkevergeadministrasjonen, økonomiutvalget, MR-ledere og daglige ledere i menighet vedrørende budsjettprosessen, med god deltakelse.

Rådets grundig drøftinger av ønskede og nødvendige tiltak og investeringer for kommende budsjettår er viktige bidrag til god forvaltning og bevisste prioriteringer i det videre budsjettarbeidet og endelig budsjettvedtak. Det er viktig at fellesrådets budsjettsskriv til Sola kommune inneholder tydelig forventede og realistiske kostnader for kommende års drift. Overfor Sola kommunes budsjettprosess ønsker derfor administrasjonen at det legges fram et oversiktlig forslag til langtidsbudsjett (2019 – 2022) for Sola kirkelige fellesråd.

I motsetning til tidligere års praksis foreslår kirkevergen overfor fellesrådet at følgende meldte behov prioriteres for budsjettåret 2020 i kommende budsjettsskriv til Sola kommune:

• Ferdigstillelse kontordelen i ny kirke Sola sentrum	kr. 322 000
• Ekstra vedlikeholdsmidler kirkebygg	kr. 300 000
• Fortsatt oppussing av kirkerommet Sørnes kirke	kr. 1 000 000
• Felles ungdomsdiakon i Sola kommune (100%)	kr. 650 000
• Utsifting av vinduer i kafélokalene Tananger kirke	kr. 170 000
• Ny heis Ræge kirke	kr. 400 000

Endelig utvelgelse av og prioriteringen av disse behovene tilligger fellesrådet å konkludere i.

Forslag til
VEDTAK:

a. Sola kirkelige fellesråd ber om at ordinær driftsramme fra Sola kommune for 2019 framskrives for 2020 mht. lønnsmerutgifter og prisstigning, i tråd med gjeldende ordning.

b. Følgende tiltak prioriteres i budsjettinnspillet til Sola kommune for 2020-2023:

<i>c. Ferdigstillelse kontordelen i ny kirke Sola sentrum</i>	<i>kr. 322 000</i>
<i>d. Ekstra vedlikeholdsmidler kirkebygg</i>	<i>kr. 300 000</i>
<i>e. Fortsatt oppussing av kirkerommet Sørnes kirke</i>	<i>kr. 1 000 000</i>
<i>f. Felles ungdomsdiakon i Sola kommune (100%)</i>	<i>kr. 650 000</i>
<i>g. Utsifting av vinduer i kafélokalene Tananger kirke</i>	<i>kr. 170 000</i>
<i>h. Ny heis Ræge kirke</i>	<i>kr. 400 000</i>

FR-sak 23/19 Overføring av areal ved Ræge kirke / gravlund

Pga. dataproblemer uke20 som redegjort for i E-post 15.05.19 legges saksforelegg, saksvedlegg og forslag til vedtak til denne saken ut mandag 20.mai.

FR-sak 24/19 Regnskapsrapport januar – april 2019 for Sola kirkelige fellesråd

Pga. dataproblemer uke20 som redegjort for i E-post 15.05.19 legges saksforelegg, saksvedlegg og forslag til vedtak til denne saken ut mandag 20.mai.

FR-sak 25/19 Eventuelt

Vel møtt!

Sola, 16.05.2019

Olav Kylland (sign.)
Leder Sola kirkelige fellesråd

Trygve Torgersen (sign.)
Kirkeverge

Neste ordinære møte i Sola kirkelige fellesråd: Onsdag 28.august 2019 kl. 19:00 i Tananger kirke

Møtebok

Blad 1

Kommune Sola kommune	Styre, råd, utvalg mv. Sola kirkelige fellesråd	Møtested Sola menighetssenter 27.mars 2019
-------------------------	--	---

		Møtedato 27.03.2019	Fra kl. 1900	Til kl. 2020
--	--	------------------------	-----------------	-----------------

Til stede på møtet:

Medlemmer	Tananger MR Tananger MR Ræge MR Sørnes MR Sørnes MR Sola MR Sola MR Sola kommune Stavanger biskop	Olav Kylland (leder) Helga Frøyland Trine Tjelta Petter Rønnevik (nestleder) Torleif Oftedal Trygve Tjora Harald Velde Ole Andreas Gundersen (H) Morten Sandland
Vara-medlemmer		
Andre	Kirkeverge Assisterende kirkeverge	Trygve Torgersen Kai Rune Byberg

Behandlede saker

Sak 06/19 – 16/19

Underskrift

Vi bekrefter med våre underskrifter at møtebokens blader, som vi har signert, er ført i samsvar med det som ble bestemt på møtet.

Utskrifter

Signatur:

Åpningsord ved Olav Kylland.

--

Møtebok

Blad 2

Kommune Sola kommune	Styre, råd, utvalg mv. Sola kirkelige fellesråd	Møtested Sola menighetssenter 27.mars 2019
-------------------------	--	---

SAKLISTE:

FR-sak 07/19 Kort møte med Sola menighet – befaring på kirketomt i Sola sentrum

SAKSINFORMASJON

Fellesrådets medlemmer møter fram på kirketomten i Sola sentrum senest kl. 19:00 for kort orientering ved daglig leder Siri Lindtveit og befaring.

Varighet: inntil 20 minutter.

Tidspunkt for første spadestart for det nye kirkebygget er fastsatt til FREDAG 29.mars 2019 kl. 14:00.

VEDTAK:

Sola kirkelige fellesråd takker daglig leder Siri Lindtveit for orienteringen om og presentasjonen av kirkebyggprosjektet på kirketomten, og ser fram til å følge prosessen nøye.

FR-sak 08/19 Godkjenning av innkalling og sakliste til møte 27.03.2019

VEDTAK:

Innkalling og sakliste til møte 27.03.2019 godkjennes.

FR-sak 09/19 Godkjenning av møtebok fra møte 30.01.19

VEDTAK:

Framlagt forslag til Møtebok fra fellesrådets møte 30.01.19 godkjennes.

FR-sak 10/19 Informasjon, skriv og meldinger

- Ingen nye KA-rundskriv siden forrige møte
KAs rundskriv er tilgjengelige på: <http://www.ka.no/nyheter/rundskriv>
- Status på tilsettingssaker og personalsituasjon
- Status på div. vedlikeholdsarbeider kirkebygg
- Tilbudsinvitasjon utsendt 21.02.2019: Rådgiver for ENØK analyse av Tananger kirke – jfr. vedtak i FR-sak 42/18 Revisjon av avtale fra 01.01.2014 mellom Tananger menighet / Tananger menighetsbarnehage og Sola kirkelige fellesråd om barnehagelokalitetene pkt. C.

--

Møtebok

Blad 3

Kommune Sola kommune	Styre, råd, utvalg mv. Sola kirkelige fellesråd	Møtested Sola menighetssenter 27.mars 2019
-------------------------	--	---

- e. Kirkefagsamling 20.-21.03.19 i regi av Riksantikvaren. Innlegg av kirkevergen i Sola under temaet «Overskuddskirker Case Rogaland vedr. Tananger kapell»
- f. Møte mellom Sola kommune og kirkevergen 18.03.19 vedr. Tananger kapell
- g. Oppgraderte nettsider for Sola kirkelige fellesråd: www.sola.kirken.no fra 28.01.19
- h. Mars 2019: Forespørsel til Stavanger biskop om og godkjenning av mindre endring i kirkerom: Utvidelse av eksisterende vegg malt lerret i Tananger kirke
- i. Oppdatert handlingsplan HMS – Sola kirkelige fellesråd og AktiMed (bedriftshelsetjenesten) 2019 - 2020

VEDTAK:

Fellesrådet tar framlagte skriv og informasjon ellers til orientering.

FR-sak 11/19 Godkjenning av Årsrapport 2018 for Sola kirkelige fellesråd

VEDTAK:

Framlagt forslag til Årsrapport 2018 for Sola kirkelige fellesråd godkjennes.

FR-sak 12/19 Godkjenning av foreløpig årsregnskap 2018 for Sola kirkelige fellesråd

VEDTAK:

- a. *Fremlagte foreløpig driftsregnskap med tilhørende balanse godkjennes under forutsetning av positiv revisjonsberetning.*

FR-sak 13/19 Fastsettelse av trosopplæringsbudsjett for Sola-menighetene for 2019

VEDTAK:

Sola kirkelige fellesråd delegerer til økonomiutvalget å godkjenne innen 15.05.2019 samlet budsjett for tilskuddsmidlene fra Kirkerådet til trosopplæring i menighetene i Sola. Saken legges fram til orientering på fellesrådets neste ordinære møte 22.05.19.

FR-sak 14/19 Forslag om omdisponering av stillingsressurs

--

Møtebok

Blad 4

Kommune Sola kommune	Styre, råd, utvalg mv. Sola kirkelige fellesråd	Møtested Sola menighetssenter 27.mars 2019
-------------------------	--	---

VEDTAK:

- a. *Sola kirkelige fellesråd gir sin tilslutning til administrasjonens forslag om at eksisterende sykevaktordning omorganiseres fom. 2.halvår 2019, og at ordningen i stor grad drives videre på frivillig basis, med soknediakonen i Sola som kontaktperson og Solakirkenes servicetorg som bestillingsmottaker for tjenestene. Fellesrådet ber om at både fellesrådet og menighetsrådene holdes orientert om kommende endringer når planene for nyorganiseringen er klar.*
- b. *På bakgrunn av planlagt omorganisering av nåværende sykevaktordning flytter Sola kirkelige fellesråd den nåværende 20% stillingsressursen til kirkemusikalsk stilling i Ræge menighet, som økes fra nåværende 20 % til 40 % stilling.*

FR-sak 16/19 Anskaffelse av mobile lydanlegg til kirkegårdene i Sola – forslag om bruk av fondsmidler

VEDTAK:

- a. *Sola kirkelige fellesråd vedtar å bruke inntil kr. 40 000 til anskaffelse av 3 stk. mobile lydanlegg til bruk på Ræge, Sola og Tananger kirkegårder.*
- b. *Kostnaden til de mobile lydanleggene dekkes av fellesrådets balansekonto Bundet driftsfond rest gravlegater (25100002).*

FR-sak 17/19 Eventuelt – ingen saker meldt

Neste ordinære møte i Sola kirkelige fellesråd: Onsdag 22.05.19 på Sola menighetssenter

--

Kirkelige fellesråd og menighetsråd i kommuner med ett sokn

Dato: 07.05.2019

Vår ref: 19/02305-1

Deres ref:

Personvern og informasjonssikkerhet i Den norske kirke - orientering om status i arbeidet med felles tiltak

Den lokale kirke har bred kontaktflate med folk både gjennom kirkelige handlinger, frivillig arbeid og gravplassforvaltning. Det samles inn informasjon om personer, relasjoner og i noen tilfeller også helseopplysninger (f.eks i forbindelse med konfirmantleirer). Medlemskap i et trossamfunn regnes som sensitiv informasjon.

Kirkerådet og KA har i lengre tid jobbet sammen for å sette oss inn i de nye personvernreglene, avklare konsekvenser for kirkelig forvaltningspraksis, samt lete etter mulige fellesløsninger som kan gjøre det enklest mulig for alle kirkelige organer å forsvarlig etterleve nytt regelverk innenfor områdene personvern og informasjonssikkerhet.

En del spørsmål er allerede omtalt og redegjort for i rundskriv fra Kirkerådet og KA om nye personvernregler (GDPR), jf. KAs rundskriv 03/18 og Kirkerådets rundskriv nr. 1 – 2018.

Kirkerådet anbefaler nå, i forståelse med KA, at det arbeides for å få etablert noen felles forvaltningsordninger for alle kirkelige organer på dette området. Dette gjelder i første rekke følgende områder:

- Etablering av personvernombud for hele Den norske kirke
- Etablering av et utvidet utvalg for personvern og informasjonssikkerhet (sikkerhetsutvalget) der fellesrådene også blir representert. Utvalget vil lage forslag til felles policy og retningslinjer, samle avvik og rapportere om det samlede sikkerhetsarbeidet på personvern og informasjonsområdet. De skal også initiere risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS), felles sikkerhetstiltak samt utarbeide felles krav til databehandleravtaler og programvare mv.
- Etablering av arbeidsgruppe som skal utarbeide forslag til felles retningslinjer for hvordan personopplysningsregelverket skal praktiseres på det kirkelige området. Det vil innebefatte utarbeidelse av felles atferdsnormer på ulike områder som i følge personvernforordningen art. 40 trenger godkjenning fra Datatilsynet.

Denne type felles forvaltningsordninger vil ikke endre på den enkelte behandlingsansvarliges/ virksomhets ansvar. Ved å knytte seg opp til forvaltningsordningene gjennom en tilknytningsavtale, vil den enkelte virksomhet kunne trekke veksler på de fellestjenestene som blir etablert. Det vil bli lagt til grunn at kostnadene må bæres i

fellesskap. Forslag til budsjett og fordelingsnøkkel (Kirkerådet, kirkelig fellesråd) vil bli utarbeidet sammen med utkast til tilknytningsavtale.

Kirkerådet vil være initiativtaker for å få ulike elementer i ordningen på plass med mandater, nødvendig avtaler og finansieringsmodell. Arbeidet vil skje i samarbeid med KA og Norges kirkevergelag.

Fremdriften for det videre arbeid planlegges ut fra følgende tidsplan:

- Etablering av felles sikkerhetsutvalg, inkludert mandatutforming og oppnevning 2. kvartal 2019.
- Oppnevning og mandat for arbeidsgruppe som skal utarbeide forslag til retningslinjer og atferdsnorm. 2. kvartal 2019, kartlegging i 3. kvartal 2019 med påfølgende utforming av forslag til retningslinjer og atferdsnorm. Det er et mål å få normene godkjent av Datatilsynet innen 1. kvartal 2020 etter forutgående høring.
- Etablering av stilling som felles personvernombud for Den norske kirke i 2019. Rollen knyttes opp til Kirkerådets sekretariat.
- Tilknytningsavtale sendes ut for godkjenning. 3. kvartal 2019. Finansieringsmodell vil være en del av denne.
- Felles krav til databehandleravtaler og programvare som omhandler personinformasjon utarbeides fortløpende.

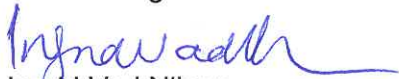
For nærmere informasjon henvises til Kirkebakken

<https://intranett.kirken.no/nb/arbeidsstotte/>

Kirkebakken vil være stedet vi samler informasjon om personvern og informasjonssikkerhet. Der ligger det materiale som forklarer de nye reglene og en del konkrete eksempler og spørsmål, med svar.

Kontaktperson for arbeidet: Bjarne Neerland, utviklingsdirektør IKT, 48881960 / bn586@kirken.no.

Med vennlig hilsen

Ingrid Vad Nilsen
direktør

Jan Rune Fagermoen
avdelingsdirektør

Kopimottakere:

Bispedømmerådene

Biskopene

Proster

KA Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter

Norges kirkevergelag v/leder Oddbjørn Eide

Kommune	Fylke	Innbyggere	Periode	Festeavgift	Årlig
Klepp	Rogaland	19 217	10	700	70
Kvitsøy	Rogaland	542	5	500	100
Forsand	Rogaland	1 246	5	500	100
Bjerkreim	Rogaland	2 826	10	1000	100
Vindafjord	Rogaland	8 793	10	1000	100
Suldal	Rogaland	3 849	10	1200	120
Hjelmeland	Rogaland	2 723	5	650	130
Lund	Rogaland	3 237	5	750	150
Hå	Rogaland	18 762	10	1500	150
Stavanger	Rogaland	133 140	10	1700	170
Bokn	Rogaland	844	5	875	175
Tysvær	Rogaland	11 023	5	875	175
Haugesund	Rogaland	37 167	5	875	175
Karmøy	Rogaland	42 243	10	1950	195
Finnøy	Rogaland	3 197	10	2000	200
Sokndal	Rogaland	3 331	1	200	200
Randaberg	Rogaland	10 972	5	1000	200
Gjesdal	Rogaland	11 866	4	800	200
Eigersund	Rogaland	14 898	1	200	200
Strand	Rogaland	12 638	5	1125	225
Rennesøy	Rogaland	4 849	5	1150	230
Time	Rogaland	18 699	5	1250	250
Sandnes	Rogaland	76 328	10	2800	280

OVERSIKT FESTEAVGIFT
KIRKELIGE FELLESRÅD / KOMMUNER I ROGALAND 2018

	Kommune	Festesats 2018	Innkreves/år	Kommentar
1	Bjerkreim	100	10.	<i>Økes i 2019. Endres til innkreving hvert 5.år</i>
2	Bokn	0		<i>Me har ikkje feste-avgift og eg er svært takksam for det 😊 Kvifor meiner du det er så viktig å starte med det? Er det ikkje nok avgifter for folk? No har de sanneleg fått høge bomavgifter også.</i>
3	Eigersund	200	Årlig	<i>For Helleland er festeavgiften kr 100, her gravlegger vi i enkel dybde, og vi ønsker ikke at det er forskjell i festeprisen for ektepar, derfor er det forskjellige takster. Vi tar betaling for utenbys gravlegginger fra dag en, 20 år i Eigersund og 30 år på Helleland. Vi har valgt å ha årlig innkreving for ha samme ordning som for kommunale avgifter. Parallelt får vi et festeregister som er oppdatert til enhver tid. Samtidig er det enkelt for festere å avslutte feste, forpliktelsen er annerledes, om det er fem eller 10 års festeperiode.</i>
4	Finnøy	200	10.	
5	Forsand	100	5.	
6	Gjesdal	200	4.	<i>Kommunal innkreving</i>
7	Haugesund	175	10.	
8	Hjelmeland	150	5.	<i>For 3-4 år siden startet Hjelmeland å ta betaling for reservert grav. Før det var reservert grav også frigrav i 20 år. Festa grav blir kan ikke bli frigrav igjen. Men det er en del etterlatte som ønsker å bruke grav om igjen, som ikke forstår det.</i>
9	Hå	150	5.	<i>Utenbygds borgere ny grav betaler hele friperioden.</i>
10	Karmøy	175	10.	<i>2019: 195 kr. Per nå er det 10 år, men jeg hadde valgt 5 år var jeg deg.</i>
11	Klepp	180	5.	<i>Anbefaler sterkt å bruke 5-årsperiode for fakturering. Det er mye som skjer på 10 år...</i>
12	Kvitsøy			
13	Lund	150	5.	
14	Randaberg	200	5.	<i>Ville også ha lagt frem tydelige regler all type betaling i samme sak, om du ikke har det. Kostnad for utenbygds gravferd, for seremoni for utenbygds og ikke medlemmer mm. Et annet spm er om du skal lage en prosedyre, slik at festeinntektene kommer likt i de ulike årene. Vi har to år der inntektene er 3-4 ganger så mye som de tre andre årene. Du kan da evt fakturere for færre år på noen gravfelt for å få det til å gå opp.</i>
15	Rennesøy	230	5.	

16	Sandnes	280	10.	<i>Urnegrav: 200/år. Fakturerer for 5 år om noen ønsker det. For dbl grav (to graver ved siden av hverandre) tas det festeavgift for den ubrukte graven med en gang.</i>
17	Sauda	250	10.	
18	Sokndal	100	10.	<i>Fra 1.1.2019 er det vedtatt i kommunestyret å endre satser til kr. 200,- pr. år og til årlig innkreving. Jeg synes 10 år og lenger er for lang feste periode fordi det er mange festere som flytter eller dør i løpet av perioden, og en har en stor jobb med å få krevd inn festeavgift og du må bruke mye tid, på kortere feste intervaller vil gi deg mer oversikt og oppdatert system</i>
19	Sola	0		
20	Stavanger	170	10.	<i>Utenbys borgere ny grav betaler hele friperioden, altså 20 år</i>
21	Strand	225	5.	<i>Me fakturerer sjølve (ikkje kommunen) – viktig kontaktpunkt med festarane. Festeavgifta vår blir justert kvart 5 år – i tråd med konsumprisindeks.</i>
22	Suldal	120	10.	<i>Hos oss er grav som er festa i samband med gravferd fri i 20 år</i>
23	Time	120	5.	<i>Frå 2019 opp til 250 og årleg kpi-justering</i>
24	Tysvær	150	5.	<i>Fra 2019 er det øket til kr 175,- pr år.</i>
25	Utsira			
26	Vindafjord	100	10.	<i>1. Me tilskriv alltid festarar som har graver som er 60 år (eller eldre) med tanke på avklaring av framtida til festeavtalen. Når det gjeld graver med ukjend festar set me ut eit plastmerke på den aktuelle grava (sjå vedlegg). Er det ikkje respons i løpet av 8 – 10 månader vert grava sletta. Dette tiltaket har vist seg å fungera svært bra med høg svarprosent, og dermed eit betre gravregister.</i>
	Eksempler andre kommuner:			
1	Bergen	615		479/urne
2	Oslo	370/675		1 kvm/2 kvm.
3	Trondheim	275		
4	Kristiansand	490		
5	Molde	180		
6	Hamar	375		
7	Porsgrunn	250		
8	Skien	292		
9	Tromsø	329		(2019-sats)
10	Vennesla	310		(2019-sats)
11	Arendal	320		(2019-sats)

BUDSJETTINNSPILL 2019 FRA SOLA KIRKELIGE FELLESRÅD - INNSPILL TIL SOLA KOMMUNES HANDLINGS- OG ØKONOMIPLAN 2019 – 2022

1. Innledning

Sola kirkelige fellesråd behandlet i møte 30.05.2018 under *FR-sak 23/18 Budsjettprosess 2019 – innspill til Sola kommune* kommende års økonomiske situasjon, budsjettbehov for virksomheten og gjorde følgende enstemmige vedtak i saken:

a. Sola kirkelige fellesråd ber om at ordinær driftsramme fra Sola kommune for 2018 framskrives for 2019 mht. lønnsmerutgifter og prisstigning.

b. Følgende tiltak prioriteres i budsjettinnspillet til Sola kommune for 2019-2022:

Tiltak	2019	2020	2021	2022
Drift				
Økning av vedlikeholdsreserve kirkebygg	300 000	300 000	300 000	300 000
100 % stilling som ungdomsarbeider/ungdomsdiakon	650 000	650 000	650 000	650 000
Økte kostnader ved ny IKT-driftsavtale med elektronisk arkiv	200 000	200 000	200 000	200 000
Sum tiltak drift	1 150 000	1 150 000	1 150 000	1 150 000
Investeringer				
Utskifting av vinduer i kafélokalene, Tananger kirke	150 000			
Fortsatt fornyelse av kirkerom, Sørnes kirke	500 000	500 000		
Reparasjon/impregnering av murvegger, Sola kirke				700 000
Reparasjons- og rehabiliteringsarbeider, Tananger kapell				3 500 000
Sum tiltak investeringer	650 000	500 000		0 4 200 000

c. Sola kirkelige fellesråd anmoder videre Sola kommune om at det under **Samlebevilgning formål kirke** for 2019 bevilges kr. 400 000 til etablering av navnet og anonym minnelund for urnegravlegging på Sola kirkegård, på foreslått ledig gravområde like sør for nåværende Sola kirke.

d. Fellesrådet gir administrasjonen sammen med økonomiutvalget fullmakt til å utforme endelig budsjettsskriv til Sola kommune innen oppgitt frist. Utkast til budsjettsskriv 2019 sendes fellesrådets medlemmer til orientering.

Sola kirkelige fellesråd fastsetter årlig det kommende års driftsbudsjett i etterkant av Sola kommunestyres formelle budsjettvedtak i desember, jfr. Kirkelovens § 15 *Kommunens økonomiske ansvar*. Dette skjer av praktiske årsaker på fellesrådets faste januar-møte.

Budsjettert rammetilskudd fra Sola kommune for 2018 er kr 14 340 000, inkludert lønns- og pensjonsreserve.

2 Viktige innspill til fellesrådets driftsramme for 2019

Sola kirkelige fellesråd anmoder Sola kommune om at tilsvarende beregning av rammetilskuddet videresføres for 2018 som for 2019. Om lag 70 % av fellesrådets driftsbudsjett er knyttet til personalkostnader i faste stillinger. Det er viktig for fellesrådet sammen med menighetsrådene i Den norske kirkes menigheter i Sola å opprettholde og videreføre nåværende tilbud og aktivitetsnivå.

Gudstjenestene i kirkene er forordnet av Stavanger biskop. Vel 36 100 (36 500 i 2016) mennesker deltok på en av de 228 gudstjenestene i kirkene i Tananger, Sørnes, Sola og Ræge i 2017. I tillegg var det 6 600 mennesker innom kirkene på konserter og kulturarrangement. Så er det i alle menighetene de fleste dager i uken mange aktiviteter for barn og ungdom som ukentlig samler hundrevis av deltakere.

I 2017 ble 243 barn døpt (190 i 2016), 206 ungdommer ble konfirmert (202 i 2016), 75 par ble viet og 105 gravferder ble holdt i en av kirkene. Solakirkenes sykevaktordning utførte i fjor 350 omsorgstimer i tjeneste for eldre og syke mennesker i kommunen. Den lokale kirken er med i sorg og i glede, og ønsker å være tilstede og støttende i ulike livsfaser for alle som trenger det. Kirkestabene med i alt 25 ansatte i menighetene sammen med prestene utgjør svært viktige ressurser. Men for å gjennomføre alle arbeidsoppgavene har Solamenighetene registrert til sammen over 1029 frivillige som er med og driver arbeidet fra uke til uke. Den innsatsen er av uvurderlig betydning.

Sola kirkelige fellesråd er bevisst på å prioritere stramt når rådet henvender seg til Sola kommune om økt økonomisk rammetilskudd for 2018. De 4 menighetsrådene har sterke og oppriktige ønsker og mange behov som fellesrådet gjerne skulle støttet med midler, men som det ikke klarer å imøtekomme. Sola kommune vil være kjent med at flere av de konkrete behovene for ekstra ressurser har vært presentert for kommunen gjennom en del år, og fellesrådet bekrefter med dette sine prioriterte behov.

3 Konkrete budsjettinnspill

A. DRIFT

1. Årlig økt vedlikeholdsramme for kirkene i Sola fra kr. 200 000 til kr. 500 000

Sola kirkelige fellesråd forvalter totalt 5 kirkebygg: Tananger kirke (2002), Ræge kirke (2009), Sørnes kirke (1977) - rehabilitert og påbygget i (2012), Sola kirke (1955) samt Tananger kapell (1879). Sistnevnte bygg er sjelden i i kirkelig bruk og er siden 2010 blitt leidd ut til en lokal eritreisk ortodoks menighet. Ihht. kirkeloven er det de kirkelige fellesrådene som forvalter kirkebyggene på vegne av soknene (menighetene) i Den norske kirke. Det innebærer vedlikeholdsansvar med de kostnadene som det medfører.

Moderne kirkebyggforvaltning er mer kostbar enn før. Vedlikehold og oppgradering av avanserte tekniske installasjoner med årlige servicetilsyn legger beslag på en betydelig del av vedlikeholdsbudsjettet. Det er også større krav til høyere faglig kompetanse enn før. Dagens

moderne kirkebygg har installert avansert teknisk utstyr for lyd, data som betjener nåtidens krav og forventning til lyd, tekst og bildeformidling i gudstjenester, brylluper og begravelser. En del av dette utstyret er også finansiert og anskaffet av menighetene selv. Dette utstyret i kirkene utrangeres og må skiftes ut, og fellesrådet trenger mer midler for å kunne opprettholde et normalt godt nivå på disse funksjonene.

Etter at Sola kommune fom. 2016 økte sitt rammetilskudd noe fikk fellesrådet etablert en felles ambulerende vaktmesterfunksjon for Solakirkene. De 2 første årene med ordningen har gitt svært gode erfaringer og tilbakemeldinger. Vaktmesteren har ansvar for daglig forvaltning av kirkebyggene, foretar enklere og forefallende vedlikehold, kartlegger og følger opp kommende små og større vedlikeholdstiltak samt bygger nødvendig FDV-dokumentasjon og – oppfølging.

I forhold til kirkebyggenes arealer og særegne konstruksjoner er nåværende mulige vedlikeholdsmidler for lave i forhold til å ivareta et planmessig og forsvarlig vedlikehold av de 5 kirkebyggene. For 2018 har fellesrådet avsatt kr 450 000 av ordinære budsjettmidler samt av regnskapsmessig mindreforbruk de siste årene til nødvendige og forebyggende vedlikeholdstiltak. Rådet vurderer det som god og forebyggende forvaltning av disse midlene, og det vil spare fellesrådet og kommunen for større, uforutsette utgifter i både på kort og lengre sikt.

Årlig kostnad økning av vedlikeholdsreserve til kr 500 000: kr 300 000

2. Ny 100 % stilling som ungdomsarbeider / ungdomsdiakon for alle menighetene i Sola med kommunens utbyggingsområder (Skadberg/Jåsund) som prioritert satsingsområde.

Menighetsrådene har overfor kirkelig fellesråd gjennom flere år meldt behovet for for et utadrettet tilbud om tiltak blant barn og ungdom i Sola, og fellesrådet opprettholder dette ønsket også for kommende budsjettår og videre. De nye utbyggingsområdene på Skadberg og Jåsund er konkrete satsingsområder. Samtidig ser menighetsrådene også mange behov i egne menigheter og nærområder, og har uttrykt dette konkret med ulike ønsker om nye og/eller økte stillinger, som ungdomsleder, ungdomsarbeider, konfirmantansvarlig, økte kantorressurser mv.

Fellesrådet velger å samle disse behovene i ønsket om én stilling, fordi rådet på vegne av solamenighetene ser et tydelig behov for å kunne tilrettelegge og gjennomføre felles tilbud og aktiviteter for ungdommer i typiske utbyggingsområder, både lavterskeltilbud og aktiviteter for organisert ungdom. Menighetene i Sola har høy kompetanse på og mye erfaringer med barne – og ungdomsarbeid og ønsker å bidra i lokalmiljøene, gjerne i tilknytning til eksisterende positive nettverks – og ungdomsarbeid i de lokale menighetene. Av erfaring vil fellesrådet også hevde at denne type medarbeider vil løse ut betydelig frivillig innsats.

Profilen på tilbudet skal være nytenkende og proaktiv i forhold til akutte behov og utfordringer som oppstår. Det må være et nært samarbeid med kommunens øvrige etater og

tilbud på feltet som SLT team, utekontakten, idrettslag etc. Dette ønsket var også tema i kontakten mellom Stavanger biskop og kommunens ledelse ifm bispevisitasen i november 2013.

Årlig kostnad ny 100 % stilling som ungdomsarbeider / ungdomsdiakon: kr. 650 000

3. Økte kostnader ved ny IKT-driftsavtale med elektronisk arkiv

Sola kirkelige fellesråd har siden 2012 kjøpt drift av IKT-systemer fra Kirkedata. Dette omfatter nødvendige kontorstøttesystemer og drift av kirkelig programvare som dekker områder som gravlundsforvaltning, kirkebokføring etc. I dette ligger det ingen godkjent løsning for elektronisk arkiv og heller ikke oppdaterte og tidsriktige systemer for saksbehandling.

Den norske kirke opprettet i 2013 selskapet Kirkepartner som skal tilby alle enheter i Den norske kirke alle nødvendige IKT-tjenester, herunder også elektronisk arkiv og saksbehandlingssystemer. Administrasjonen har i flere omganger vært i møter med Kirkepartner og mottatt tilbud derfra på drift av våre IKT-løsninger. Dette har i alle tilfeller vist seg å ha en for stor kostnad til at det har blitt vurdert som realistisk å kunne innføre.

Våren 2017 kom også Agrando, som per i dag leverer mange av våre basissystemer for behandling av data om frivillige, arrangementer, kirkebokføring og gudstjenesteplanlegging osv. med et tilbud om saksbehandlingssystem med godkjent elektronisk arkiv. Systemet bygger på Agrando's Saksbehandler som det ble sagt skulle få en vesentlig oppjustering mht brukervennlighet og funksjonalitet. Denne oppgraderingen har ennå ikke kommet.

På denne bakgrunn har kirkevergen sammen med 7-10 andre fellesrådsadministrasjoner i Rogaland sjekket ut andre mulige løsninger for elektronisk arkiv og drift av IKT. Vi har hatt kontakt med en driftsleverandør som har et samarbeid med en leverandør av elektronisk arkiv og har fått tilbud om drift og saksbehandlingssystem med elektronisk arkiv som funksjonelt tilsvarende Kirkepartner sine løsninger, men som prismessig kommer gunstigere ut. Det gjenstår fortsatt en del avklaringer i forhold til dette alternativet, men flere av de øvrige fellesrådsadministrasjonene som har vært med i dette arbeidet så langt er positive til en slik løsning.

Sola kirkelige fellesråd vil uansett hvilken løsning som velges måtte inngå nye avtaler eller utvide eksisterende avtaler vedr. drift av IKT og framover, og dette vil ha en kostnad ut over det som per i dag budsjetteres til dette formål. Inkludert i dette er behovet for å formelt skaffe fellesråds – og menighetsadministrasjonene en offentlig godkjent digital arkivordning (NOARK 5), som virksomhetene ikke har i dag. Det er påtrengende nødvendig å få dette på plass som fort som mulig, og det må når elektronisk arkiv etableres også legges ned ressurser i form av kurs og opplæring for å etablere en sunn og lovlig arkivkultur i våre administrasjoner.

Estimert årlig kostnad:

kr. 200.000

B. INVESTERING

Sola kirkelige fellesråd forutsetter at kirkelige prosjekter vedtatt i Handlings- og økonomiplan 2019-2022 for Sola kommune videreføres som vedtatt av kommunestyret.

1. Fornyelse og oppgradering av Solakirkene

De 4 menighetsrådene peker i årets budsjettprosess med rette på en del konkrete og vel begrunnede behov for utskiftning og oppgradering av inventar i kirkene. Fellesrådet har drøftet de mange innspillene og har valgt å samle seg om noen prioriterte tiltak.

- A. Tananger kirke har et sterkt behov for utskift av vinduer i kafeen. Vinduer er punkterte og det er råteskader på treverket. Nye, moderne vinduer vil også være energibesparende.
- B. Sørnes kirke har påbegynt et stort oppgraderingsarbeid for kirkerommet. Sola kommune bevilget for 2016/2017 1 mill.kr. til dette prosjektet, som er en svært viktig startkapital for å komme i gang med dette viktige arbeidet. Det er planlagt i flere faser, og søknad om godkjenning til Fase 1 og 2 er godkjent av Stavanger biskop ihht. kirkelovens bestemmelser.

Fase 1: Lysne fondveggen og støpe gulvet i koret (utføres sommeren 2018)

Fase 2: Nye liturgiske møbler, lysning av eksisterende trepanel og støping av resten av gulvet i kirkerommet *)

Fase 3: Oppgradering av belysning i kirkerommet

Fase 4: Nye skyvedører

Fase 5: Resterende mursteinvegger i kirkerommet lysnes / gjøres hvite

**) Sørnes menighetsråd har våren 2018 bevilget innkjøp av fliser til hele kirkerommet av egne midler.*

Sørnes menighetsråd sin plan for renoveringen av kirkerommet (2016 – 2020) er totalt stipulert til om lag 3,2 mill.kr. og omfatter nye fliser på gulv i kirkerommet, lysning av kirkerommets treinteriør og murvegger, nye foldedører (når lekkasjene er stoppet), fornying av belysningen med energisparing samt nye benker. Fellesrådet vil derfor komme tilbake til dette også i kommende års budsjettinnspill.

Kostnad nye vinduer kafe Tananger kirke i 2019:	kr. 150 000
Kostnad oppgradering kirkerom Sørnes kirke i 2019	kr. 500 000
Kostnad oppgradering kirkerom Sørnes kirke i 2020	kr. 500 000

C. Midler til ytre mur og fugearbeider i Sola kirke

Nåværende Sola kirke (bygget 1955) med vel 250 sitteplasser skal når ny hovedkirke er bygget i Sola sentrum (2021) være et seremonibyg, dvs. omgjøres til kapell til bruk for alle typer begravelsesseremonier, vielser osv. I lys av kommende byggestart av ny kirke i Sola sentrum kommer kirkevergen i 2019 til å legge fram sak om framtidig bruk og forvaltning av nåværende Sola kirke til behandling i Sola kirkelige fellesråd, for videre godkjenning hos

Stavanger biskop. Dette vil både omhandle navneendring samt avvigsling av det nåværende kirkebygget fra soknekirke. Det er derfor viktig å vedlikeholde bygget godt for mangeårig framtidig bruk. Kirkevergen har høsten 2015 og våren 2017 drøftet kirkebyggets tilstand med eksterne fagfolk med tanke på vedlikehold av murer og fuger. Rådgivningsfirmaet Boye & Waage sammen med murmesterfirmaet Garpestad og Gaausland AS har avgitt råd om nødvendige tiltak. Noe av bakgrunnen for dette arbeidet er bl.a. lekkasjer i taket i våpenhuset, sprukne ytre fuger, diverse saltutslag på innerveggene i Sola kirke mv. Tiltakene som foreslås er som følger:

- *Høytrykksspyling av ytre vegger for å rengjøre overflater og løsne dårlige fuger*
- *Meisle opp dårlige fuger fra tidligere reparasjoner og erstatte med nye fuger*
- *Impregnering av overflateene til slutt med Surfapro for å hindre framtidig vanngjennomtrengning i fugene*

Stipulert reparasjonskostnad 2021: kr. 700 000

D. Tananger kapell – framtidig forvaltning

Tananger kapell er et tradisjonelt Linstow-kirkebygg fra 1879 som etter 2002 ikke har hatt funksjon som soknekirke. Den er listeført hos Riksantikvaren. Det betyr at alle endringer og større vedlikehold må godkjennes før tiltak settes i gang. Kapellbygget gikk ut av ordinær kirkelig bruk i 2002 da nåværende Tananger kirke ble vigslet og tatt i bruk. Det brukes kun sporadisk til enkelte vielser. Kapellet har ikke hatt noen funksjon for Tananger menighet siden den fikk nytt kirkebygg, og menighetsrådet har i mars 2018 presisert at menigheten ikke har bruk for kapellbygget. Det har de siste 7-8 årene vært utleid til en eritreisk-ortodoks menighet til bruk på søndagene.

Det har siden 2002 ikke har vært mulig å prioritere vedlikeholdsmidler for Tananger kapell. Som hastetiltak våren 2015 ble det montert skiferfangere på begge sider av hovedtaket fordi det ved flere anledninger hadde sklidd ned takskifer, til stor fare for besøkende på Tananger kirkegård.

Kirkevergen fikk utarbeidet en ekstern tilstandsrapport høsten 2015. Denne dokumenterer en estimert kostnad for nødvendige reparasjons – og rehabiliteringsarbeid på om lag kr. 3,0 mill.kr (2015). Erfaringsmessig fører de aller fleste rehabiliteringsprosjekter på kirkebygg og andre offentlige bygg til betydelige merkostnader. Den 139 år gamle bygningen lider litt av manglende vedlikehold. Den største vedlikeholdspostene vil være reparasjon av råteskader i tårnet samt omteking av skifertakene. Det blir videre i løpet av 2018 utarbeidet en oppdatert bygningsteknisk analyse av kapellbygget, i samarbeid med KA (Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter (tilsv. KS)).

Hvis kapellbygget skal bevares vil det i all framtid ha behov for jevnlig vedlikeholdsmidler (stipulert til 50' - 100 000 kr/år) som kirkelig fellelsråd vil måtte be Sola kommune om tilskudd til. I lys av at det i Sola kommune i løpet av få år vil være bygget det 4. nye kirkebygget siden 1977 (Sørnes; Tananger (2002), Ræge (2009) og Sola (byggstart 2019) har fellelsrådet igangsatt et arbeid med å avklare framtidig bruk og forvaltning av bygget. Som listeført kirkebygg hos Riksantikvaren vil det f.eks. ikke være mulig å fatte et eventuelt vedtak om riving på egenhånd.

Fellesrådet har i møte 30.05.18 (FR-sak 24/18 gjort følgende vedtak om Tananger kapell: (<http://sola.kirken.no/Portals/4/Dokumenter/M%F8ter%20FR/2018/INNKALLING%20FR%2030.MAI%202018%20-%20med%20vedlegg%20sak%2018-23.pdf>)

- a. *Sola kirkelige fellesråd ber kirkevergen å kartlegge ulike alternativer for framtidig forvaltning av Tananger kapell ut fra framlagt plan pkt. a – h for dette, og legge fram saken til behandling i løpet av 2019.*
- b. *Fellesrådet tilrår at det legges til rette for et informasjons – og dialogmøte lokalt i Tananger vedr. Tananger kapell når prosessen har avklart viktige forhold knyttet til pkt. a – h.*

På bakgrunn av disse pågående vurderingene søker ikke Sola kirkelige fellesråd om spesifikke midler til Tananger kapell for de nærmeste årene, men finner seg nødt til å varsle en betydelig framtidig rehabiliteringskostnad (fra 2022) dersom det avklares at kapellbygget skal / må forvaltes videre i framtiden, selv om det ikke skal ha en kirkelig bruk.

Stipulert rehabiliteringskostnad 2022: kr. 3 500 000

4. Opparbeidelse av minnelund på Sola kirkegård

Kirkevergen og Sola kommune har gjennom en del år mottatt et økende antall henvendelser fra publikum i Sola med spørsmål om det er mulig å benytte seg av urnegravlegging i minnelund, både såkalt navnet minnelund og anonym gravlegging. Dette er for lengst etablert på gravplasser både i Stavanger og Sandnes, og det er høyst forståelig at det etterspørres også i Sola.

Det ble i 2016 blitt igangsatt et arbeid med dette for å klargjøre ønskede arealer helt øst på Sola kirkegård. Dette arbeidet har stoppet noe opp, både pga. at det er tidkrevende å få avklart med arkeologiske myndigheter om det på planlagt areal må foretas arkeologiske utgravninger, og om det faktisk er mulig at arealet kan frigjøres til dette formålet. Det settes videre i 2018 i gang et reguleringsplanarbeid for hele kirkegårdsområdet. Dette gjelder ikke minst det frigitte området (gammel gård) mellom Nordsjøveien og sør til de ferdigstilte gravplassarealene på østligste del. I dette området er det bl.a. også noen gamle reguleringsbestemmelser som må omgjøres, for at hele området kan klargjøres til gravlegging i årene som kommer. Reguleringsarbeidet vil ta opp mot 1 ½ år, og videre opparbeidelse vil ta 1-2 år med prosjektering og utførelse.

Sola kirkelige fellesråd som gravplassforvaltning er av bestemt oppfatning at en sammen med Sola kommune bør framskynde klargjøring av minnelund til 2019, for å kunne imøtekomme kommunens innbyggere på dette viktige feltet. Stadige henvendelser om det er minnelund på kirkegårdene i Sola bekrefter dette, og det er fra gravplassforvaltningen side veldig beklagelig å stadig måtte skuffe folk med at vi ikke har etablert minnelund.

I lys av byggestart av ny kirke i Sola sentrum planlegger kirkevergen i 2019 å legge fram sak om framtidig bruk og forvaltning av nåværende Sola kirke til behandling i Sola kirkelige

fellesråd, for videre godkjenning hos Stavanger biskop. Dette vil både omhandle navneendring samt avvigsling av det nåværende kirkebygget fra soknekirke. Det vil bety at bruksstatus kan bli som tilsvarende Eiganes og Tjensvoll kapeller i Stavanger, der alle typer tros – og livssynsamfunn kan avholde sine gravferdsseremonier. Sola menighet som eier og bruker nåværende Sola kirke skal flytte til Sola sentrum når den nye kirken er ferdigstilt, og kommer ikke til å bruke dette bygget til sitt menighetsarbeid lenger.

Kirkevergens vurdering er at å etablere en minnelund på et sentralt sted like ved nåværende Sola kirke, dvs. nær seremonistedet vil være gunstig for alle som ønsker å benytte seg av denne type gravlegging. Så vil det være betryggende å kunne arbeide videre med en større urnelund i østre del av Sola kirkegård med tanke på kommende tiårs gravleggingsbehov.

Arealet som er aktuelt å bruke som minnelund ligger rett sør for kirkebygget og like øst for menighetsalen (se vedlagt oversiktskart). Dette området ble brukt til gravlegginger av okkupasjonsmakten under 2. verdenskrig (1940 – 45), men ble ryddet mot slutten av krigen. Området er på om lag 400 m² og vurderes som godt tjenlig til minnelund med urnegravlegging. Kirkevergen vurderer det som uproblematisk at dette området tas i bruk til vanlig gravlegging, nærmere 75 år etter 2.verdenskrig.

En minnelund bør etableres som et godt sted å komme til for sørgende og pårørende. Det må etableres et felles sted / monument / innretning der alle som har urnegrav kan få montert en navneplate, og det må være et felles sted det er lagt til rette for å legge ned blomster og tenne lys.

I forbindelse med dette utredningsarbeidet vil det også være aktuelt å etablere et egnet sted i nærheten av minnelunden for anonym gravlegging, dvs. nedsettelse av urne på et sted som er tilrettelagt for det, og som kun er kjent for gravplassforvaltningen. På et slikt sted skal det ikke monteres noen form for monument.

I tråd med etablert praksis mellom Sola kommune og Sola kirkelige fellesråd bevilges denne type midler over kommunens eget budsjett under Samlebevilgning formål kirke, men forvaltningen av midlene og prosjekteringsarbeidet skjer i samarbeid med kirkevergen, på vegne av kirkelig fellesråd som gravplassforvaltning.

Estimert anleggskostnad:

kr. 400.000

5. Avsluttende budsjettkommentarer

Det er viktig for Sola kirkelige fellesråd å opprettholde en sunn og profesjonell økonomiforvaltning av de årlige tilskuddsmidlene fra Sola kommune. Rådet prioriterer så langt som mulig midlene til nøkkelstillinger i menighetene, trosopplæring, diakoni, undervisning samt vedlikehold av kirkebyggene, og har fokus på å drive en enkel, servicerett og effektiv administrasjon. De fleste eksisterende stillinger er knyttet til faste og nødvendige funksjoner som biskopens forordnede gudstjenester i de fire kirkene,

kirkelige handlinger (dåp, vielser, begravelser), et stort konfirmantarbeid, barne – og ungdomsarbeid m.v. Menighetenes staber er i stor grad minimumsbemannet i forhold til fagstillinger, og i alle menigheter kunne en svært gjerne hatt flere fagstillinger.

Menighetsrådene og de kirkelige ansatte medarbeidere driver sammen med mange hundre frivillige krefter mange og varierte lokale kirkelige tilbud med stort engasjement og entusiasme. Fellesrådet er takknemlig for at menighetene bidrar med egne lønnsmidler til vel 3 årsverk, der fellesrådets midler ikke strekker til, samt med tusenvis av dugnadstimer. Sola menighet har brukt hele 2017 på innsamling av pengegaver til ny kirke i Sola sentrum. Faste givere gir månedlig ca. 50 000 kr. til den nye kirken, i tillegg til ordinær givertjeneste til menighetsarbeidet. Sola kirkelige fellesråd er svært takknemlige for at *Prosjekt 49041 Ny kirke Sola sentrum* starter byggearbeidene i starten av 2019.

Den norske kirkes menigheter i Sola engasjerer svært mange mennesker i lokalmiljøene og ønsker å gi tilbud til flest mulig mennesker i alle aldersgrupper.

Med vennlig hilsen
for Sola kirkelige fellesråd

Karim Saffaran
Leder Sola kirkelige fellesråd

Trygve Torgersen
Kirkeverge

Internt notat

Til: Kommunalsjefer, fagsjefer, virksomhetsledere, hovedtillitsvalgte, Sola tomteselskap KF, Sola parkeringsselskap KF, Sola kirkelige fellesråd

Fra: Rådmann

Kopi til: Bjarte Edland, Cathrine Ekeberg Gaaseby, Eman Tacklami, Ingeborg Nakken, Julie Svendsen

Saksnr.
19/1062 - 1

Dato
09.04.2019

Budsjetttrundskriv vedrørende årsbudsjett 2020 og Handlings- og økonomiplan 2020-2023

1. Innledning

Rådmannen starter med dette rundskrivet arbeidet med årsbudsjett 2020 og Handlings- og økonomiplan 2020-2023. Skrivet gir en oversikt over oppgaver og ansvar i prosessen. Et detaljert fremdriftsplan følger som vedlegg.

Årsbudsjett 2020 og HØP 2020-2023 utarbeides med utgangspunkt i vedtatt HØP 2019-2022. I tillegg vil statlige styringssignaler som vil fremkomme i kommuneproposisjon og statsbudsjett 2020, samt kommunens vedtatte økonomiske måltall (netto driftsresultat over 3 prosent, og gjeldsgrad under 60 prosent) legges til grunn for arbeidet.

Sola kommune har opplevd noen år med betydelig reduksjon i skattevekst som har preget kommunens økonomi. I 2015 var kommunens skatteinntekter på 144,5 prosent av landsgjennomsnittet mens tilsvarende tall i 2018 er 120,5 prosent. Kommunen har kommet til en vedvarende lavere skattenivå som krever store tilpasninger. Den store nedgangen i vekst i skatteinntekter, kombinert med høy og voksende utgiftsnivå, har de senere årene tvunget kommunen til omstilling. Ved behandling av HØP 2019-2022 vedtok kommunestyret omstilling på kr 20 mill. i 2019 med videre opptrapping med ytterligere kr 20 mill. i 2020.

Likevel er det viktig å presisere at Sola kommune har fortsatt skattenivå som er godt over gjennomsnittet. Dette gir et godt utgangspunkt for gode tjenester og en god økonomiforvaltning. Imidlertid står kommunen overfor et stort behov for omstilling som følge av svekket inntektsgrunnlag.

Kommunens økonomi blir i tillegg sterkt påvirket av statlige styringssignaler, enten i form av nye satsinger eller endringer i kommunens økonomiske opplegg. Regjeringen har blant annet de siste årene ønsket å synliggjøre effektiviseringspotensialet som ligger i kommunesektoren. I statsbudsjettet forutsettes hvert år at kommunesektoren setter et effektiviseringskrav til egen virksomhet på 0,5 prosent som kan brukes til styrking av tjenestene i tillegg til det som følger av inntektsveksten. I oppstart av budsjettarbeidet for statsbudsjett 2020 har regjeringen også varslet strammere rammer og videre behov for omstillingen.

I lys av omstillingsbehovet som kommunen står over, må nye tiltak finansieres innen gjeldende budsjettammer. Kun tiltak som kommunen ikke har direkte styring over vil prioriteres.

Konsekvenser av nye lover, forskrifter, demografiske forhold og politiske vedtak må synliggjøres og kostnadsberegnes.

Prosess for utarbeidelse av årsbudsjett 2020 og Handlings- og økonomiplan 2020-2023

Rådmannens forslag til HØP 2020-2023 skal offentliggjøres 24. oktober 2019. Det legges opp til involvering av folkevalgte i form av orientering til formannskapsmøte 11. juni og 24. september.

Det vil bli lagt til rette for god dialog mellom rådmannen og tillitsvalgte. Det er ønskelig å videreføre styrket involvering av tillitsvalgte i tidlig fase av budsjettarbeidet, og det legges derfor opp til medbestemmelsesmøter med hvert tjenesteområde i forbindelse med prioritering av innspillene. Kommunalsjef er ansvarlig for møtet. I tillegg gjennomfører rådmann og økonomisjef orienteringsmøter med tillitsvalgte på et mer overordnet nivå og i henhold til oppsatt fremdriftsplan.

Befolkningsframskriving

Oppdatert prognose for befolkningsframskriving skal som utgangspunkt legges til grunn for budsjettarbeidet. Kommuneplanleggere i fagstab Samfunnsutvikling har ansvar for å utarbeide oppdaterte prognoser så snart grunnlagsdata er tilgjengelig. Oppdaterte prognoser på kommunens nivå gjøres tilgjengelig for kommunalsjefer, økonomisjef, budsjettleder og økonomirådgivere innen **15. august 2019**.

Driftsbudsjettet

Vedtatt Handlings- og økonomiplan 2019-2022 og opprinnelig vedtatt budsjettamme for 2019 per virksomhet/virksomhetsområde er utgangspunktet for inngangstall 2020. Virksomhetsledere og andre budsjettansvarlige melder inn aktuelle tiltak som følge av endrende forutsetninger. Det er viktig å presisere at alle behovsendringer i forhold til opprinnelig vedtatt ramme for 2019 må bli synliggjort. Kompensasjon av økte lønnsutgifter som følge av helårseffekt av lønnsoppgjør 2019, samt lønnsoppgjør 2020, vil bli ivaretatt av rådmannen, og skal ikke meldes inn. Det er ikke gitt priskompensasjon i de siste årene.

Forslag til tiltak knyttet til nye reelle behov må begrunnes og kostnadsberegnes. Som nevnt tidligere i dette brevet må nye tiltak i utgangspunktet finansieres innenfor eksisterende rammer. I tillegg er det viktig å melde inn tiltak som er avsluttet, og hvor budsjettmidler kan trekkes inn. Eventuelle økonomiske gevinster som følge av FFF arbeidet bør også meldes inn og synliggjøres.

Innspill fra virksomhetsledere meldes inn til økonomirådgivere for det enkelte tjenesteområde med kopi til fagsjef/kommunalsjef. Behovsskjema 1 benyttes til dette formålet. Forslagene settes opp i prioritert rekkefølge, med begrunnelse og vurdering av konsekvensene dersom tiltaket ikke kan bli prioritert. Økonomirådgivere vil gi nødvendig bistand til virksomhetsledere og andre.

Økonomisjef vil etter fristen, sammen med budsjettleder og økonomirådgivere, invitere til egne møter med virksomhetsledere/fagsjefer/kommunalsjefer for gjennomgang av innmeldte tiltak. Dette for å sikre en god dialog og felles forståelse om utfordringer, strategiske prioriteringer og tiltak innenfor det enkelte tjenesteområde. Frist for innlevering til økonomisjef er **14. mai 2019**

Investeringsbudsjettet

Vedtatt investeringsbudsjett HØP 2019-2022 og nye politiske vedtak er utgangspunktet for budsjettarbeidet. For tidligere vedtatte prosjekter er det nødvendig å vurdere om behovet fortsatt er til stede, særlig i lys av kommunens vedtatt måltall for gjeldsgrad som skal overtid være under 60 prosent legges til grunn for utarbeidelse av investeringsbudsjett.

Investeringsgruppen har et særlig ansvar for kartlegging av prioriteringer som må gjøres i kommunens investeringsbudsjett. Mandatet til gruppen er å foreta strenge prioriteringer og legge fram et bærekraftig investeringsbudsjett. Økonomirådgiver Samfunnsutvikling har koordineringsansvar, og en egen møteplan vil bli utarbeidet.

Beregninger knyttet til prosjektenes totale kostnader samt framdrift på prosjektene må kvalitetssikres. Parallelt er det viktig å kvalitetssikre driftskonsekvenser av allerede vedtatte investeringsprosjekter. Frist for innlevering til økonomisjef er **14. mai 2019**.

Pris- og lønnsforutsetninger

Rådmannen legger opp til at virksomhetene får kompensert merutgifter som følge av lønnsoppgjørene. Foreløpig legges det ikke opp til priskompensasjon, men dette vil sammen med andre tiltak være gjenstand for vurdering i løpet av budsjettprosessen.

Avgifter, gebyrer og egenbetalinger

Nivå på avgifter, gebyrer og egenbetalinger må vurderes innenfor alle områder som grunnlag for å opprettholde et samlet godt tjenestetilbud.

VAR-sektoren og andre selvkostområder må vurderes særskilt ut fra forutsetningene om økonomisk balanse og vedtatt avgiftsnivå for 2019.

Fagavdelingene utarbeider forslag til gebyrene for sine respektive tjenesteområder, og sendes til budsjettleder innen oppgitt frist, **3. september**. En samlet oversikt over avgifter, gebyrer og egenbetalinger vil inngå som en del av rådmannens forslag til HØP 2020-2023.

Kobling mot Kommuneplan

Ved behandling av Kommuneplan 2019-2035 vedtok kommunestyret i møte 7.februra, k- sak 4/19 at Sola kommune sin **visjon Ansvar for hverandre** videreføres samt at **kommunens verdier – raushet, mestring og mot** – implementeres i organisasjon.

Videre ble det vedtatt fire strategiske mål som vil legges til grunn i videre arbeid med handlings- og økonomiplan. Målene er som følge:

Mål 1: I Sola skaper vi tilhørighet gjennom deltakelse

Mål 2: I Sola bygger vi et bærekraftig samfunn

Mål 3: I Sola gir en solid økonomi oss handlekraft

Mål 4: I Sola er vi kreative og tar i bruk nye løsninger

Strategiske mål beskrives på overordnet nivå i kapittel 3 – *Kommunens utvikling*. Dette vil bidra til en tettere kobling mot Kommuneplanen og de fire bærebjelker som samfunnsdelen skal bygge på - *samskaping, folkehelse, bærekraftig samfunnsutvikling og solid økonomi*.

Strategiske mål må videre omtales i innledende delkapittel for hvert tjenesteområde. Her må det beskrives hva disse strategiske mål betyr for det enkelte tjenesteområde og hvordan disse operasjonaliseres videre i organisasjonen for å sørge for at kommunens utvikling går i ønskende retning. Dette arbeidet ble påbegynt i forbindelse med HØP 2019-2022. **Tjenesteområdene bes om å gjøre eventuelle oppdateringer i egne operasjonelle mål, samt ha tilstrekkelig fokus på å definere målene på alle områdene.**

Det vil bli laget en disposisjon til dokumentet hvor den nye ombygging av tjenestekapitlene og tettere kobling mellom kommuneplan og handlings- og økonomiplan vil bli forsøkt ivaretatt. Økonomiavdeling vil sammen med kommunikasjonsavdeling utarbeidet disposisjon til dokumentet med fokus på en helhetlig framstilling av tjenestekapittelet. Behovet for en helhetlig framstilling og kort og klar beskrivelse forsterkes som følge av digital versjon. Disposisjon for dokumentet sendes innen **14. juni 2019**. **Det er viktig at alle skribenter forholde seg til disposisjonen.**

Sola tomteselskap KF, Sola parkeringsselskap KF og Sola kirkelige fellesråd

Kommunale foretak må legge opp til en prosess som sikrer at foretakets budsjettforslag blir styrebehandlet i god tid før innsending av sitt forslag til Sola kommune. Det presiseres at budsjettforslaget skal være fireårig. Foretakenes budsjettforslag trykkes med rådmannens kommentarer sammen med kommunens handlings- og økonomiplan. Foretakenes sitt forslag til budsjett 2020 og HØP 2020-2023 sendes til økonomisjef/budsjettleder innen **27. september 2019**.

Forslag fra Sola kirkelige fellesråd sendes til økonomisjef innen **3. juni 2019**.

2. Kortversjon av framdriftsplan

Dato/frist	Handling
14. mai	Innmelding av nye tiltak i drift og investering
14. mai	Kommuneproposisjon 2020 og RNB 2019
3. juni	Budsjettforslag fra Sola kirkelige fellesråd
11.juni	Orienteringsmøte formannskapet foreløpige rammebetingelser
18. juni	Orienteringsmøte med tillitsvalgte
3. september	Innsending av forslag til avgifter, gebyrer og egenbetalinger
13. september	Frist for innlevering av tekstbidrag
24. september	Orientering formannskapet i forkant av kommunestyrets møte 20.september
27. september	Budsjettforslag fra Sola tomteselskap KF og Sola parkeringsselskap KF
1. oktober	Orienteringsmøte med tillitsvalgte
07. oktober	Statsbudsjett 2020
24. oktober kl.16	Rådmannens forslag til HØP 2020-2023 offentliggjøres
25. oktober	Rådmannens forslag til HØP 2020-2023 Gjennomgang med virksomhetsledere
19. november	Formannskapet behandler HØP 2020-2023
12. desember	Kommunestyret behandler HØP 2020-2023

Med hilsen

Ingrid Nordbø
rådmann

Sabina Leto
Økonomisjef

Eman Tacklami
budsjettleder

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.

Fremdriftsplan Handlings- og økonomiplan 2020-2023		Admin	Politisk	HTV	April	Mai	Juni	Juli	August	September	Oktober	November	Desember	Ansvar
1	Behandling av budsjetttrudnskriv i rådmannens ledergruppe	x			3.									Økonomisjef
2	Utsendelse av budsjetttrudnskriv til organisasjon og publisering på intranett	x			10.									Økonomisjef
3	Investeringsbudsjettet- Kvalitetssikring av vedtatte prosjekter	x			29.									Investeringsgruppen
4	Kommuneproposisjonen og RNB	x				14.								Økonomisjef, budsjettleder, økonomirådgivere
5	Innlevering av nye tiltak, investering	x				14.								Kommunalsjefer
6	Innlevering av nye tiltak, drift	x				14.								Kommunalsjefer
7	Investeringer, nye prioriterteringer kombinert med utsettelse/forskyvning av vedtatte prosjekter	x				24.								Investeringsgruppen
8	Møter i investeringsgruppe (følger egen møteplan som skal dekke perioden fram til offentliggjøring)	x												Økonomirådgiver i samfunnsutvikling
9	Medbestemmelsesmøte med tillitsvalgte (månedsskiftet mai/juni)			x										Kommunalsjefer
18	Disposisjon for dokumentet sendes til alle skribenter	x					14.							Budsjettleder
10	Driftskonsekvenser av investeringer	x				24.								Økonomirådgivere
11	Samlet investeringsbehov	x				27.								Investeringsgruppen
12	Samlet driftsbehov	x				27.								Økonomisjef, budsjettleder, økonomirådgivere
15	Budsjettforslag fra Sola kirkelige fellesråd	x					3.							Kirkevergen
13	Første utkast HØP 2020-2023 RLG	x					5.							Økonomisjef og budsjettleder
14	Orientering formannskapet - foreløpige rammebetingelser		x				11.							Rådmann/økonomisjef
16	Orienteringsmøte med tillitsvalgte			x			18.							Rådmann og økonomisjef
17	Møte mellom økonomi og fagavdelingene - tiltak i driftsbudsjettet - egen møteplan	x												Økonomisjef og budsjettleder
19	Investeringsbudsjett "låses" for endringer	x					30.							Økonomisjef
20	Frist for å sende inn forslag til avgifter, gebyrer og egenbetalinger til økonomiavdeling	x							3.					Kommunalsjefer
22	Heldagssamling rådmannens ledergruppe og økonomirådgivere, drifts- og investeringsbudsjettet	x							6.					Økonomisjef og budsjettleder
23	Frist for innlevering av tekstbidrag tjenestekapitler og øvrige kapitler til økonomiavdeling.	x							13.					Kommunalsjefer
24	Orientering formannskapet		x						24.					Rådmann/økonomisjef
21	Frist for å sende inn Sola Tomteselskap KF og parkeringsselskap sitt budsjettforslag								27.					KF
25	Orienteringsmøte med tillitsvalgte			x						1.				Rådmann og økonomisjef
26	Statsbudsjett 2020 legges fram	x								7.				Økonomisjef, budsjettleder, økonomirådgivere
27	Rådmannens forslag til HØP 2020-2023 offentliggjøres	x								24.				Rådmann og økonomisjef
28	Rådmannens forslag til HØP 2020-2023 gjennomgang med virksomhetsledere	x								25.				Rådmann og økonomisjef
29	Formannskapets behandling av HØP 2020-2023		x								19.			Formannskapet
30	Kommunestyrets behandling av HØP 2020-2023		x									12.		Kommunestyret

DEN NORSKE KIRKE

Sola kirkelige fellesråd

Menighetsrådene i Sola
v/ Leder og daglig leder

Deres ref.:	Vår ref.:	Vår saksbeh.:	Arkivkode:	Dato:
		KRB	112	Sola 21.03.2019

BUDSJETTPROSESSEN 2020 FOR SOLA KIRKELIGE FELLESRÅD

Sola kirkelige fellesråd skal behandle innspill til Sola kommunes budsjettprosess 2019 i sitt møte 22. mai. Budsjettskrivet innleveres til rådmann så fort som mulig etter møtet.

Fellesrådet ønsker i denne prosessen å være kjent med og oppdatert på menighetenes og kirkebyggenes behov.

Fellesrådets gir sine innspill til kommunens egen budsjettprosess med utgangspunkt i Kirkelovens § 15 *Kommunens økonomiske ansvar*. Kommunens rammetilskudd til kirkelig fellesråd fastsettes årlig i kommunestyrets møte i desember.

Menighetsrådene og kirkelig fellesråd er likestilte råd med hver sine ansvarsområder og adskilte økonomier. Kirkebyggene er soknenes eiendom (KL §17) og forvaltes og vedlikeholdes av fellesrådet. Av fellesrådets årlige driftsbudsjett utgjør som kjent 65 % av det totale årsbudsjettet faste personalrelaterte utgifter.

Erfaringsmessig er vi kjent med at fellesrådet sjelden har fått varig økt rammetilskudd fra kommunen. For 2019 fikk fellesrådet derimot en økning på kr 200 000 pga økte utgifter til ny IKT-løsning, men samtidig en generell reduksjon på kr 188 000 i tilskuddet, og det er dette som vil være utgangspunktet for kommunens beregning av tilskudd for neste år. Det er viktig at vi melder og synliggjør reelle behov i menighetene og i kirkebyggene overfor kommunens ledelse.

Menighetsrådenes innspill skal føres på vedlagt budsjettskjema for å gi god oversikt i fellesrådets budsjettarbeid. Pkt. 4 gir en mulighet til innspill og ønskede prioriteringer på fellesrådets interne budsjettprosess; dvs. behov for tiltak som menighetsrådene er spesielt opptatt av blir prioritert når 2020-budsjettet skal fastsettes.

Kirkevergekontoret trenger innspillene fra menighetene i hende innen fredag 3.mai for å forberede saken til fellesrådets møte 22. mai.

Det henvises også til møte 3. april for menighetsrådsledere og daglige ledere i menighetene. Der vil det bli informert nærmere om budsjettprosessen og menighetsrådenes rolle i denne.

Postboks 82	Tlf/faks	E-post/Internett:	Bankkonto / Org.nr.:
Soltunvegen 6	Tlf: 51 75 53 70	post@sola.kirken.no	3206.21.94889
4050 SOLA	Faks: 51 75 53 71	www.sola.kirken.no	976 993 691

DEN NORSKE KIRKE

Sola kirkelige fellesråd

Med vennlig hilsen

Kai Rune Byberg
ass. kirkeverge

Postboks 82
Soltunvegen 6
4050 SOLA

Tlf/faks
Tlf: 51 75 53 70
Faks: 51 75 53 71

E-post/Internett:
post@sola.kirken.no
www.sola.kirken.no

Bankkonto / Org.nr.:
3206.21.94889
976 993 691

Innspill til Sola kirkelige fellesråd til budsjettprosess 2020

Innleveringsfrist: 3. mai 2019 på e-post til: krbyberg@sola.kirken.no

Menighetsrådene oppfordres til å liste opp få og prioriterte poster.

Ræge menighet

	Engangskostnad	Årlig kostnad
1. Behov knyttet til ordinær drift		
Fastmonterte høyttalere til Kirketorget - overføring av lyd ved store begravelser og gudstjenester	50 000,-	
Ny heis	400 000,-	
2. Behov for nye stillinger		
Ungdomsdiakon felles for menighetene 100 %		
3. Behov for investeringer i kirkene / menighetene		
Inventar til Byggetrinn 2	100 000,-	
Gulvbelegg kirketorget		
4. Evt. andre innspill til fellesrådets budsjettprosess (fortrinnsvis kostnader over 10 000 kr.)		
AV anlegg		

Forklaring til budsjettinnspill til Sola kirkelige fellestråd fra Ræge menighetsråd

Behov knyttet til ordinær drift

- Vi har behov for fastmonterte høyttalere på kirketorget i forbindelse med større arrangement, som gudstjenester og begravelser. Vi har jevnlig begravelser hvor det er behov for sitteplasser på kirketorget, og der er det i utgangspunktet ingen lydoverføring. Til nå har vi brukt frivillige AV-medhjelpere som har koblet opp midlertidige høyttalere, men dette er en ekstra belastning og ugunstig løsning.
- Vi har behov for ny heis. Heisen vi kjøpte da kirken var ny er nå utdatert og bør ikke benyttes dersom man er alene. Vi har hatt mange utfordringer med heisen, blant annet at den har stanset midt mellom etasjene med folk inni ved flere anledninger. Feilen som forårsaket dette er utbedret, men det er likevel en viss risiko knyttet til bruken. Heisen er av en type som i dag ikke er godkjent for montering i nye bygg.

Behov for nye stillinger

- Ræge menighetsråd ser fordeler ved at det ansettes en ungdomsdiakon som kan knytte sammen arbeid blant ungdom i Sola-kirkene, og vi stiller oss bak dette forslaget.

Behov for investeringer i kirkene/ menighetene

- Som kjent jobber vi for å få til en utvidelse av kirketorget. I den forbindelse melder vi inn behov for midler til inventar som bord og stoler.

For Ræge menighetsråd

10.04.19

Cecilie Midttun

Innspill til Sola kirkelige fellesråd til budsjettprosess 2020

Innleveringsfrist: 3. mai 2019 på e-post til: krbyberg@sola.kirken.no

Menighetsrådene oppfordres til å liste opp få og prioriterte poster.

SOLA

	Engangskostnad	Årlig kostnad
<i>1. Behov knyttet til ordinær drift</i>		
<i>2. Behov for nye stillinger</i>		
<i>3. Behov for investeringer i kirkene / menighetene</i>		
Menighetsrådet ønsker at kirkevergen prioriterer den		
nødvendige kontordelen i ny kirke Sola sentrum i fellesrådets budsjett for		
2020.	321 900,- (jfg opsjonsliste)	
<i>4. Evt. andre innspill til fellesrådets budsjettprosess (fortrinnsvis kostnader over 10 000 kr.)</i>		

Innspill til Sola kirkelige fellesråd til budsjettprosess 2020

Innleveringsfrist: 3. mai 2019 på e-post til: krbyberg@sola.kirken.no

Menighetsrådene oppfordres til å liste opp få og prioriterte poster.

SØRNES

	Engangskostnad	Årlig kostnad
<i>1. Behov knyttet til ordinær drift</i>		
1. Tette tak i menighetssal. Det lekker stadig. Trnger nytt tak med fall.	?	
2. Lekkasje i vegg over foldefør.	?	
3. Reperasjon og impregnering av yttervegg ned mot parkeringsplass.	?	
<i>2. Behov for nye stillinger</i>		
Ungdomsarbeider 50% stilling		300.000,-
<i>3. Behov for investeringer i kirkene / menighetene</i>		
1. Lysne interiøret av tre. Vannskadet panel må byttes ut.	500.000,-	
2. Nye foldedører	500.000,-	
4. Evt. andre innspill til fellesrådets budsjettprosess (fortrinnsvis kostnader over 10 000 kr.)		
Varmekabler i bakken fra parkeringsplass til hoveddøren	70.000,-	
(Fordi det på vinteren blir glatt i bakken. Dette er et HMS tiltak.)		

Innspill til Sola kirkelige fellesråd til budsjettprosess 2020

Innleveringsfrist: 3. mai 2019 på e-post til: krbyberg@sola.kirken.no

Menighetsrådene oppfordres til å liste opp få og prioriterte poster.

Tananger menighet

	Engangskostnad	Årlig kostnad
<i>1. Behov knyttet til ordinær drift</i>		
Lameller til solskjerming / lysskjerming på kirketorg og kirkestue	75 000	
<i>2. Behov for nye stillinger</i>		
2.1 Øke kantor/organiststilling fra 50% - 100%		350 000
2.2 Felles Ungdomsdiakon i Sola 100% stilling		650 000
<i>3. Behov for investeringer i kirkene / menighetene</i>		
Skifte av vinduer i menighetens Kafélokale	170 000	
<i>4. Evt. andre innspill til fellesrådets budsjettprosess (fortrinnsvis kostnader over 10 000 kr.)</i>		
Ingen		

MR SAK 34 / 19

Kommentar til innspill fra Tananger menighet til Fellesrådets budsjettprosess for 2020.

1. Innspill til ordinær drift:

Lameller til solskjerming / lysskjerming på kirketorget og i kirkestuen

Kirkestuen er undervisningslokale for menigheten. Lysskjerming er nødvendig for å kunne benytte projektor med godt resultat, selv med lyssterk projektor som er installert. Manglende solskjerming på kirketorget fører til at man blir blendet av sol når lokalet benyttes på formiddagstid, for eksempel til kirkekaffe og pensjonisttreff. Vi har mottatt flere henvendelser fra brukere på at dette er ubehagelig.

Vinduenes utforming gjør at blendingslameller har en høy kostnad.

Estimert kostnad: Ca. kr. 75 000,-

2. Behov og ønsker for nye stillinger.

1. **Menigheten ønsker å øke kantorstillingen/organiststillingen fra 50% til 100%** slik at kantor/organist skal bidra i menighetens arbeid utover gudstjenester og kirkelige handlinger.

Behov er: Oppfølging av forsangerteam, deltakelse på menighetens arrangementer og trosopplæringstiltak, jobbe frem band/musikergruppe samt korarbeid.

Årlig kostnad. Ca. kr. 350 000,-

2. Felles ungdomsdiakon i Sola kirkelige Fellesråd, 100 % stilling.

Det er flere store utbyggingsområder i kommunen. Skadberg, Jåsund og Myklebust er noen av dem. Utbyggingsområder står alltid i fare for å oppleve utfordringer i ungdomsmiljøene, og det er klokt å være i forkant for å jobbe forebyggende. En felles ungdomsdiakon i Sola kirkelige fellesråd vil jobbe for å bygge opp et sunne og gode ungdomsmiljø i kommunen, å ta hånd om ungdom som opplever ensomhet, utenforskap, familiebrudd eller rusproblemer. En ungdomsdiakon vil naturlig knytte til seg frivillige i sin tjeneste. På denne måten vil det generere større innsats enn den ansattes arbeid alene.

Årlig kostnad: Ca. kr. 650 000

3. Innspill investeringer: Skifte av vinduer i kaféen

Kaféen er den delen av kirken som benyttes av menighetens barne- og ungdomsarbeid; Ungdomsklubben ESC, Jesha-klubben, søndagsskole, baby/småbarnssang og innimellom korene.

Vinduene i lokalet er modne for utskifting. I 2012 ble en del vinduer i samme delen av bygget skifte ut pga. råtne karmen. Nå er det på tide å skifte vinduene i kaféen, 10 vinduer med karmen.

Estimert kostnad: 170 000 kr. eks. mva.

4. Andre innspill til fellesrådets budsjettprosess: Ingen

Tananger 03.05.2019

For Tananger menighetsråd
Randi Lundberg Tveit